

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 41
Spalis-October 14, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Vėl prasidėjusioji Belgrado konferencijoj JAV delegacija nesistengs sueiti į konfliktą su Sov. S-ga dėl Helsinkio susitarimų nesilaikymo, bet kels žmogaus teisių reikalus. Taip pat V. Vokietija, Svedija ir San Marino, nepaisydamos sovietinio bloko valstybių protestų, pasiryžusios kelti žmogaus teisių pažeidėjimus Sov. S-goj.

JAV ir Sov. S-ga bendra deklaracija paskelbė, kad Ženevos konferencijoj Artimųjų Rytų problemom spręsti bus užtikrintos palestiniečių teisės ir normalių taikingų santykių tarp tos srities valstybių siekimai. Ši deklaracija Izraelio ir JAV žydų tarpe sukėlė didelį nepasitenkinimą.

Prez. Carter ir Izraelio užs. reik. min. Dayan sudarė būsimos Ženevos konferencijos procedūrinį planą, tačiau nežinia, ar planas bus patvirtintas Izraelio min. kabineto ir priimtas arabų valstybių.

Sov. S-gos prez. Brežnevas aukščiausios tarybos sesijoj pasakytų kalboj gynė sovietinę pažiūrą į žmogaus teises ir pareiškė, kad Belgrado konferencijoj Sov. S-ga papunkčiui atsakys į kiekvieną Vakarų valstybių kaltinimą.

JAV gynybos sekr. Harold Brown pareiškė, kad Sov. S-ga turi pasigaminusi satelitinę sistemą, kuri gali sunaikinti erdvės skriejančius karius, kuriuos JAV žvalgybinius satelitus. JAV-ėse ši sistema tebėra dar tik tyrimo stadijoj.

Kinijos Kwangsi provincijos komunistų partijos sekr. Wei Kuo-ching buvo paskirtas vyriausiu armijos politiniu komisaru. Kultūrinės revoliucijos metu jis žiauriai nubaudė raudonosios gvardijos narius, nukirsdindamas jų galvas ir lavonus įmėsdindamas į Pearl upę.

JAV ir 9 Europos bendr. rinkos valstybės numato reikalauti Belgrado konferencijoj, kad Sov. S-ga, Bulgarija, Čekoslovakija ir Lenkija liautųsi trukdyti Vakarų radijo stočių transliacijas į komunistines valstybes.

Ispanijos vyriausybė sutiko grąžinti Katalonijai jos anksčiau turėtą nominalinę autonomiją.

Vietnamas grąžino 22 JAV karių lavonus. Iki šiol jis yra grąžinęs 61 kario lavoną, bet pagal vyriausybės žinias be žinios yra dingę 700 JAV karių.

V. Vokietijos parlamentas priėmė įstatymą, draudžiantį įkalinti teroristams susitikti su advokatais ir kitais lankytojais.

Pakistano karinės vyriausybės galva gen. Mohammed Zia ul-Haq atidėjo spalio 18 numatytus parlamento rinkimus ir neribotam laikui uždraudė partijų politinę veiklą.

Vietnamui šiemet truks 2 mil. t ryžių, todėl jų davinsys buvo žymiai sumažintas. Be to, vyriausybė paprašė kai kurių Vakarų valstybių pagalbos.

Romoj prasidėjo penktas R. katalikų vyskupų sinodas, kurį savo kalba atidarė popiežius Paulius VI, paragindamas svarstyti evangelizacijos būdus ir priemones.

Jauni Bangladesh karininkai bandė įvykdyti perversmą, bet buvo nugalėti. Apie 200 žmonių perversmo metu žuvo.

R. Berlyno fabriko darbininkai reikalavo vadovybę, kad dalis jų atlyginimo būtų mokama tvirta valiuta, t.y. V. Vokietijos markėmis, už kurias ir jie galėtų pirkėti specialiose krautuvėse, bet jų reikalavimas buvo atmestas.

VIS PAŽEIDŽIAMOS TIKINČIŲJŲ TEISĖS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 27

Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui, nuorašas Lietuvos TSR Ministrų Tarybai.

Žaliosios katalikų religinės bendruomenės tikinčiųjų pareiškimas

Žaliosios katalikų religinė bendruomenė buvo užregistruota 1948 spalio 4 Religijų reikalų tarybos įgaliotinio Broniaus Pušinio. Ji veikė iki 1963 sausio 26. Nepaisydamas tikinčiųjų protesto ir kad bažnyčia tikinčiųjų buvo gausiai lankoma, Žaliosios tikinčiųjų bendruomenę panaikino ir bažnyčią savišaliai uždarė Vilkaviškio raj. pavaduotojas S. Rogovas. Šitai gali paliudyti kaimyninių parapijų kunigai ir tikintieji. Koks akivaizdus tarybinių įstatymų apie religinius kultus ir sąžines laisvę pažeidimas — visus savo klastingus planus vykdyti be Lietuvos TSR Ministrų Tarybos sutikimo, savo valia! Ir dar atsiųsti miliciją su Augalų apylinkės pirmininku Mekšriūnu pas Žaliosios parapijos pirmininką Kazį Mažeiką atimti ant-

spaudų. Pirmininkas, pamatęs ginkluotą miliciją ir apylinkės pirmininką, išsigando ir galvojo, kad atėjo suimti. Pats S. Rogovas prieš tai jam buvo grasiinęs kalėjimu už bažnyčios gynimą. K. Mažeika, prieš atiduodamas antspaudus, pareikalavo rašto, kad atimami iš jo antspaudai. Apylinkės pirmininkas Mekšriūnas parašė raštą ir paliko Mažeikai. Taigi niekuo tarybiniam įstatymams nenusikaltusi Žaliosios religinė bendruomenė administracinėmis priemonėmis su milicijos pagalba buvo galutinai likviduota. Koks brutalus tikinčiųjų pagrindinių teisių pažeidimas! Remiantis įstatymu, kiekvienas tarybinis pilietis yra laisvas pats nustatyti savo požiūrį į religiją ir bažnyčią, o ne būves pavaduotojas S. Rogovas. Ir dar su milicijos pagalba. Kodėl Religijų reikalų įgaliotinis Rugienis ir Lietuvos TSR Ministrų Taryba leido laužyti tarybinius įstatymus ir skaudžiai pažeisti tikėjimo ir sąžinės laisvę?

Mes, Žaliosios parapijos tikintieji, esame savo sąžinės įpareigoti reikalauti, kad būtų atitaisytos mūsų pačių teisės turėti sa-

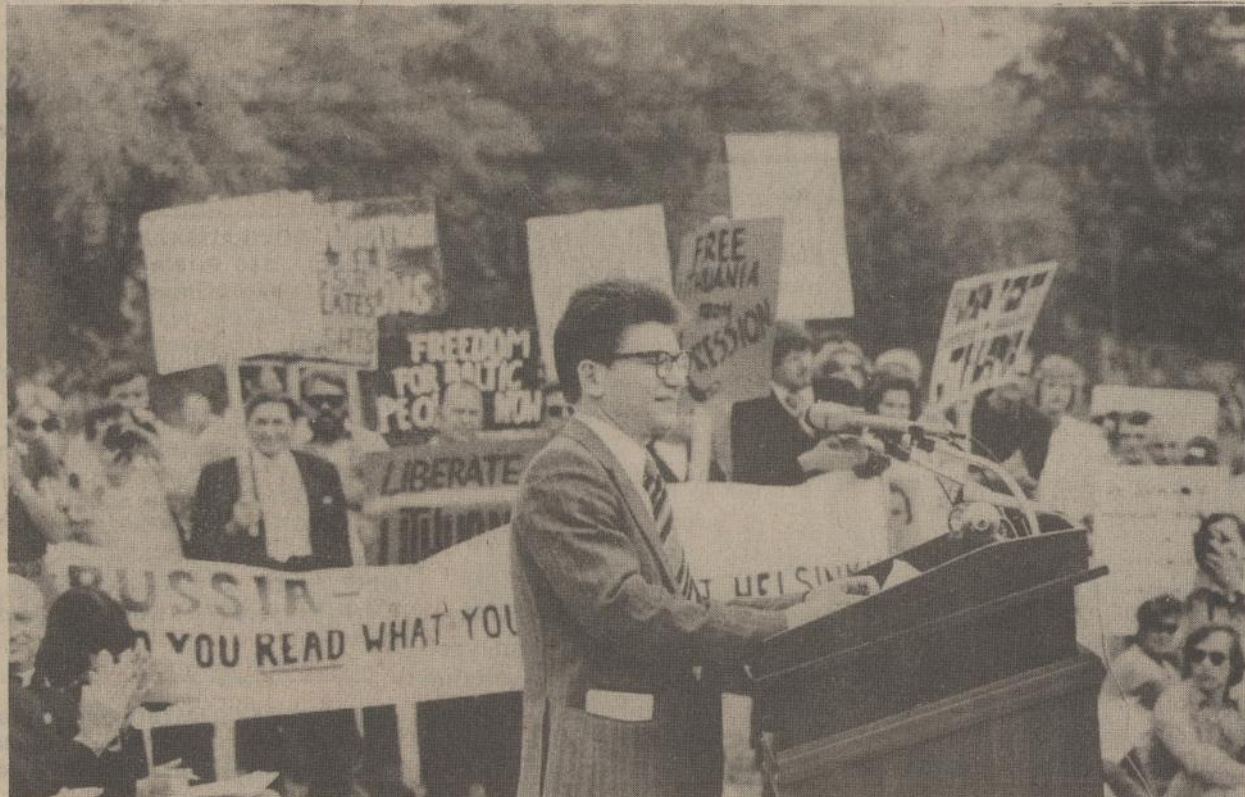
vo religinę bendruomenę su vykdomuoju organu priešakyje ir turėti atimtą bažnyčią. Helsinkio susitarimas, po kuriuo pasirašė tarybinės delegacijos vadovas L. Brežnevas, įpareigoja gerbti žmogaus teises ir jo religinius įsitikinimus.

Pasirašė 124 Žaliosios parapijos tikintieji

Žalioji, Vilkaviškio raj.,
1977 vasario 25

-o-

1977 balandžio 19 dvi Žaliosios parapijos tikinčiųjų atstovės K. Bubnaitienė ir T. Kaminskienė šį pareiškimą nuvežė Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui. Perskaitęs pareiškimą, įgaliotinis paklausė, kodėl atidavę antspaudus ir leidę uždaryti bažnyčią. Moterys paaiškino, kad taip padaryti priversti milicija. Įgaliotinis bandė aiškinti, kad 1963 bažnyčios Lietuvoje jėga nebuvo uždarinėjamos. Baigdamas pokalbį, K. Tumėnas padarė išvadą, kad su Žaliosios parapija pasielgta neteisingai ir pažadėjo gegužės mėnesį per savo atstovą atsiųsti atsakymą.

Pabaltiečių demonstracijose Washingtonė kalba disidentas Andrej Amalrik. Nuotr. J. Urbono

Organizuojasi stipri koalicija žmogaus teisėm ginti

New Yorke spalio 6, ketvirtadienį, įvyko plataus masto pasitarimas žmogaus teisių klausimu. Dalyvavo apie 200 atstovų iš pačių įtakingiausių įvairių amerikiečių liberalų organizacijų: darbininkų sąjungų, juodųjų civilinėm teisėm ginti organizacijų, žydų, protestantų bei katalikų visuomeninių reikalų organizacijų ir pan.

Dalyvavo ir kai kurių tremtinių organizacijų atstovai, pvz. tremtinių vietnamiečių. Iš lietuvių dalyvavo: iš Laisvės radijo — Aušra Marija Jurašienė, iš Lithuanian Information Service — Daiva Kezienė, iš Lietuvių Žmogaus Teisių Komiteto — kun. K. Pugevičius. Taip pat dalyvavo ir Kęstutis Jokubynas. Pasitarimas buvo finansuotas Fordo Fondo, o suorganizuotas plataus ad hoc komiteto, kuriam pirmininkavo žymus juodųjų teisių gynėjas Bayard Rustin. Sponsorais buvo daugiausia darbininkų sąjungų, juodųjų bei žydų visuomeninių organizacijų viršūnės, taip pat ir United States Catholic Conference visuomeninių reikalų vedėjas prel. George Higgins ir Notre Dame universiteto prezidentas kun. dr. Theodore Hesburgh.

Iš kalbų bei pasisakymų buvo aišku, kad vieniems gal daugiau rūpėjo dešiniųjų nusikaltimai, kitiem kairiųjų, o tretiem lygiai abiejų. Tačiau nuo pradžios iki galo buvo aišku, kad suvažiavusieji sutinka bendru tikslu: ginti žmogaus teises.

Kai kuriem dalyviams rūpėjo, kad, beginant žmogaus teises, nebūtų užmiršti gyvybiniai žmogaus reikalai, kaip pragyvenimas bei socialinis teisingumas.

Suvažiavimo pirmininkas Bayard Rustin savo kalboj pasakė: "Mes esame priešingi žmogaus teisių suvaržymui, nežiūrint, ar tas varžymas vykdomas

kairiųjų ar dešiniųjų, juodųjų ar baltųjų... Mums rūpi visokeriopa žmogaus gervė... Jei mes gyventume po kuria nors diktatūra, daugelis mūsų pirmieji patektume į Gulago salyną."

(nukelta į 5 psl.)

V KANADOS IR JAV LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

Penktajai Kanados ir JAV lietuvių dainų šventei, kuri įvyksta ateinančiais metais liepos 2 Kanadoj, Torontė, jau pradėta intensyviai ruoštis.

Sudaryti organizaciniai ir darbo komitetai su pirm. J. R. Simanavičium, vicepirm. L. Skripkute, muzikinio komiteto pirm. V. Verikaičiu, sekretoriatu, kuriam vadovauja J. Andrulis, išdiniuku Vyt. Bireta ir dviem sumaniais koordinatoriais — torontiškiu J. Karasiejum ir hamiltoniškiu dr. V. Kvedaru, kuris savo koordinavimo talentą įrodė jau 1975, Hamiltonė ruošiant pirmąją Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę.

Yra surastas leidinio redaktorius — Č. Senkevičius. Sudarytos įvairios darbų komisijos,

KAIP MES RUOŠĖMĖS BELGRADO KONFERENCIJAI

Spalio 4 Belgrade prasidėjo 35-kių Helsinkio konferencijos dalyvių konferencija — pasitikrinimas, kiek ir kaip kuris konferencijos narys vykdė Helsinkio susitarimus. 1976 birželio mėn. buvo sudaryta komisija iš 12 JAV kongreso ir vykdomosios valdžios narių, kurie rinko žinias apie Helsinkio susitarimų lauzymą. Tikimasi, kad JAV delegacija ta medžiaga remsis Belgrade.

Pati mūsų tauta, jos rezistentai, jau seniai registruoja nusikaltimus Lietuvoj prieš tautos ir žmogaus teises. Lietuvos katalikai jau šeši metai leidžia Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, kurioj atspindi tikinčiųjų persekiojimas. Taip pat Vakarų pasiekė šeši numeriai Aušros. Jos penktam numery lietuviai kreipiasi į Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos komunistų partijos vadus ir prašo pareikšti, kad jie "nepritaria TSRS vykdomam tautinei politikai, mažųjų tautų slopinimui, jų dvasiniam genocidui".

1976 lapkričio 25 susidarė Lietuvoj grupė, kuri paskelbė Helsinkio susitarimų vykdymui remti manifestą. Ją sudarė: Tomas Venclova (jau išvykęs iš Lietuvos), Karolis Garuckas, Ona Lukauskaitė-Poškienė, Viktoras Petkus (jau suimtas) ir Eitanas Finkelšteinas.

Ką mes, laisvieji lietuviai, esam padarę, kad žmogaus ir lietuvių tautos teisės būtų Belgrade ginamos?

Vlikas 1976 gruodžio 23 sudarė lietuvių žmogaus teisių komisijos branduolį ir jos pirmininku pakvietė prof. dr. Domą Krivicką. Dr. Krivickas gegužės 6-8 dalyvavo Vakarų Vokietijoj, Wild Bad Kreuth konferencijoj, kurios rengėjais buvo: Europos žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo organizacija (jos būstinė Lucerne, Šveicarijoj), Communio Nova Bohemica (St. Gallen, Šveicarija) ir Hans Seidel fundacija (Miunchenė, Vokietijoj). Jis įteikė dokumentus, liudijančius apie žmogaus teisių pažeidimą ir tikinčiųjų diskriminaciją Lietuvoj. Konferencijos pirmininkas, Miuncheno universiteto rektorius prof. dr. Nicolaus Lobkewicz buvo įgaliotas konferencijos darbus perduoti Helsinkio akto signataram.

Jonas Jurašas gegužės 19 kalbėjo Washingtonė tarptautinėj konferencijoj "Žmogaus teisės po Helsinkio"; jos rengėjais buvo: Amerikos taryba už laisvę pasauly, Pavergtų tautų komitetas, Kardinolo Mindsenty fundacija, Žydų teisių taryba, Jauni amerikiečiai už laisvę ir kt. Jurašo pareiškimas buvo paremtas faktais, kurių didesnę dalis liudijo apie žmogaus teisių pažeidimą Estijoj, Latvijoj ir Lietuvoj. Jis įrodinėjo, kad Pabaltijo tautos etninio-kultūrinio išlikimo klausimas yra vienas iš svarbiausių, nes Maskva vykdo sistemingą rusifikacijos ir etninio genocido politiką.

Birželio 2-3 Pavergtų Europos tautų delegacija, kurioj dalyvavo dr. B. Nemickas, buvo priimta

JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojo Europos reikalams John A. Armitage.

Pavergtų Europos tautų Kanados komiteto Ottavos skyrius gegužės 11 pasiuntė memorandumus Kanados ministeriui pirmininkui ir Kanados užsienio reikalų ministerijai. Premjero Trudeau atsakyme pažymima, kad Belgrado konferencijoj Kanada stipriai pasisakys už žmogaus teises.

Birželio 7 Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatiniai atstovai JAV — dr. S. A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir E. Jaakson — buvo priimti John A. Armitage, valstybės sekretoriaus pavaduotojo Europos reikalams. Ta proga jie įteikė atitinkamas notas.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, kuriai vadovauja kun. K. Pugevičius, rugsėjo pabaigoj pradėjo siuntinėti anglų kalba paruostą leidinį apie religines laisvės pažeidimą Lietuvoj, panaudodama Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikoj paskelbtą medžiagą. Šį leidinį Lietuvių Religinė Šalpa išsiuntinėjo ne tik JAV, bet ir visam pasauly veikiančiom svarbesnėm valstybinėm ir religinėm institucijom, spaudai ir kt. To leidinio išspausdinta 5,000 egzempliorių.

Altos pirmininkas dr. K. Bobelis balandžio 27 lietuvių, latvių ir estų bendro komiteto vardu liudijo JAV Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijai Washingtonė. Jis įteikė 7 puslapių pareiškimą ir jį dar papildė žodžiu.

JAV Bendruomenės pirmininkas A. Gečys gegužės 9 įteikė devynių puslapių memorandumą JAV Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijai Washingtonė.

Lietuvių moterų klubų federacijos pirmininkė Irena Banaitienė rugpjūčio 24 pasiuntė JAV delegacijai Belgrado konferencijai raštą kalinių, šeimos narių, religinio persekiojimo ir kitais mūsų tautos teisės liečiančiais reikalais.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga suorganizavo rugsėjo 24 JAV ir Kanados lietuvių, latvių ir estų žmogaus teisės reikalų demonstraciją Washingtonė. Dalyvavo apie 4,000 žmonių. Kalbėjo senatoriai, kongresmanai ir disidentai-rezistentai.

Vlikas rugsėjo 19 išsiuntinėjo dr. D. Krivicko paruostą politinį memorandumą laisvojo pasaulio vyriausybėm, pasirašiusiom Helsinkio susitarimus. Memorandumą pasirašė Lietuvos diplomatijos šefas St. Lozoraitis ir Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas. Memorandumas yra dokumentuotas JAV prezidento Gerald Fordo, Prancūzijos prezidento Valery Giscard d'Estaing, Didžiosios Britanijos ministro pirmininko Harold Wilson, Kanados užsienio reikalų ministerio Allan J. MacEachen pasisakymais, taip pat ir JAV kongreso ir Kanados parlamento nutarimais. Jis taip pat pasiūstas JAV senatoriui Robert Dole, kuris yra JAV delegacijos Belgradan narys. Rugsėjo 24 pabaltiečių demonstracijoj senatorius Dole pareiškė, kad jis Belgrade reikalaušias Pabaltijo valstybėm nepriklausomybės atstatymo.

Žmogaus teisių reikalais lietuviai veikė atskirai ar kartu su latviais ir estais ne tik tose valstybėse, kurios dalyvavo Helsinkio konferencijoj, bet ir kituose kraštuose, kaip Pietų Amerikoj ir Australijoj. (Elta)

Argentinos karo laivynas apšaudė ir sulaukė du sovietų ir du bulgarų žvejybos laivus už žvejojimą teritoriniuose vandenyse. Kiek anksčiau buvo sulaukyti 5 sovietų žvejybos laivai.

Pagal CIA žinias Sov. S-ga 1976 pardavė kitom valstybėm ginklų už 2.34 bil. dol., o ūkinės pagalbos suteikė tik už 900 mil. dol. Jos ginklai pateko į Iraką, Libiją, Alžirą ir Afrikos valstybes. Įvairiose valstybėse dirba 21,700 komunistų technikų, kurių 90 proc. sudaro rusai.

Savaitės įvykiai

Japonijos keleivinio lėktuvo pagrobėjai, atskridę į Alžirą, paleido visus įkaitus. Japonija jiems sumokėjo 6 mil. dol. ir paleido jos kalėjimuose laikytus 6 teroristus. Japonijos prašymas grąžinti grobikus į Japoniją Alžiro buvo atmestas.

Indijoj buvo areštuota buv. min. pirm. Indira Gandhi už korupciją, bet teismas įsakė ją paleisti.

Sov. S-gos komunistų partijos centro komitetas atriniais politbiuro nariais paskyrė Brežnevo patikėtinį Konstantin V. Černenko ir užs. reik. min. pav. Vasilij V. Kuznecov.

I Kiniją atvyko Kambodijos delegacija, ir iš jos paaiškėjo, kad Kambodiją valdo jos min. pirm. ir komunistų partijos gen. sekr. Pol Pot. Jo tikroji tapatybė kol kas nežinoma. Savo kalboj jis pažymėjo, kad, norint sunaikinti užsienio šnipų organizaciją, miestų gyventojai turėjo būti išstremti į provinciją.

JAV gynybos sekr. Harold Brown patvirtino planą naujom raketom gaminti. Jos pakeistų dabar sovietinių raketų pažeidžiamas Minuteman raketas. Plano įvykdymas atsieitų 35 bil. dol.

Prez. Carter, lankdamasis JT, pasirašė prieš 11 m. JT priimtus paktus — vieną dėl politinių ir visuomeninių ir antrą dėl ūkinių ir socialinių žmogaus teisių. Šiuos paktus turės patvirtinti senatas.

Maskvos žydai, negauną vizų emigruoti, buvo susitarę suruošti aukščiausios tarybos sesijos posėdžių salėj sėdimas demonstracijas, bet policija, laiku patyrusi, išstatė sargybas prie įtariamų žydų gyvenamųjų namų ir neleido jiems pajudėti.

Lenkijos „penkiose“ Silezijos anglių kasyklose darbininkai buvo paskelbė kelių valandų streiką, reikalaudami, kad krautuvėse būtų daugiau maisto prekių.

Peru vyriausybė numato kitais metais išrinkti parlamentą naujai konstitucijai surašyti ir 1985 valdžią perleisti civiliam.

Sovietų mokslų akademija buvo sutikusi, kad JAV matematikas dr. Melvyn B. Nathanson mokslininkų pasikeitimo programos būdu atvyktų į Sov. S-gą, bet Sov. S-ga atsisakė duoti jam vizą. Jis, 1972-3 studijuodamas Maskvoj, buvo užmezgęs ryšius su sovietų matematikais, kurie vėliau pateko į vyriausybės nemalonę.

Sov. S-gos aukšč. taryba patvirtino naują sovietų konstituciją.

Sov. S-gos prez. Brežnevas kritikavo Somalijos vyriausybę už jos teikiamą paramą Somalijos partizanams, kovojantiems su Etiopija. Esą, nors kolonijinių valstybių nustatytos sienos ir neteisingos, bet jos turėtų būti gerbiamos.

JAV kongresas paskyrė lėšų neutroninės bombos tyrimam ir gamybai vykdyti.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos Aukščiausiosios tarybos prezidiumo 1977 rugpjūčio 31 įsaku spaudoj paskelbtas okupuotos Lietuvos himnas. *Antano Venclovos* seniau sukurtą tekstą perredagavo *Vacys Reimeris*, muziką sukūrė *Balys Dvarionas* ir *Jonas Švedas*. Tekstas yra iš 4 ketureilių, bet antrasis posmas refrenu kartojamas 3 kartus, tokiu būdu himnas ištiesiamas į 6 posmus. Kad mūsų skaitytojai galėtų matyti, kiek „himne“ yra melo ir sovietinės propagandos, tekstą duodam ištiesai:

Tarybinę Lietuvą liaudis
sukūrė,
Už laisvę ir tiesą kovojus ilgai.
Kur Vilnius, kur Nemunas,
Baltijos jūra,
Ten klesti mūs miestai, derlingi laukai.

Tarybų Sąjungoj šlovingoj,
Tarp lygių lygi ir laisvą,
Gyvuok per amžius, būk laiminga,
Brangi Tarybų Lietuvai!

I laisvę mums Leninas nušvietė kelią,
Padėjo kovoj didi rusų tauta.
Mus partija veda į laimę ir galia,
Tautų mūs draugystė kaip plienas tvirta.

Kartojamas antras posmas.

Tėvynė galinga, nebijom pavojų,
Tebūna padangė taiki ir tyra,
Mes darbus sukursim didingą rytojų,
Ir žemę nušvies komunizmo aušra.

Kartojamas antras posmas.

Melo kupinas kiekvienas „himno“ posmas. Juk ne liaudis, o sovietiniai tankai ir durtuvai sukūrė tą „tarybinę“ Lietuvą, o liaudį, kurios vardu valdo visą sovietinę imperiją savanaudžių diktatorių grupė, pavertė beteisiais darbo vergais. Ir nei lygi, nei laisva Lietuva sovietinėje imperijoje, kur „lygiausi“ yra rusai, kurie nepadėjo Lietuvai kovoj, o ją pavergė, o Leninas nušvietė kelią ne į laisvę, bet į vergiją. Kad ir labai šlovinama „Tarybų Sąjunga“, bet visi pavergtieji žino, kad tai yra vergų imperija. Ir kam tas Lietuvos „himnas“ yra reikalingas? Juk bendrasis sovietinis himnas buvo paskelbtas rusų kalba, vėliau duotas jo vertimas. Atrodo, kad okupantai „himnu“ ir užsienio reikalų „ministerija“ nori pridengti

JAV episkopų bažnyčios pirmininkaujantis vyskupas John M. Allin pasisūlė atsistatydinti, nes jis nepritaria moterų šventinimui kunigais, tačiau vyskupų taryba parėmė jo teisę likti šiame poste.

Sov. S-ga leido emigruoti ilguos metus sovietinę santvarką savo kuryboj garbinusiam, bet paskutiniu metu virtusiam disidentu poetui Viktor Urin. Nors jis ir ne žydas, tačiau emigruos į Izraelį.

prieš pasaulio akis savo imperialistinę rusinimo politiką: žūrėkit — Lietuva yra laisva respublika, turinti visas valstybines funkcijas, kai iš tikrųjų be Maskvos leidimo net turistai neturi teisės įkelti kojos į Lietuvą, kai kiekvienas kultūrinis ar ūkinis projektas turi būti Maskvos patvirtintas. Spaudoj net nepasakyta, kada tas „himnas“ bus giedamas: greta sovietinio, ar užteks jo vieno sovietinėse iškilinėse...

— Rugsėjo 13, baigdamas 74 amžiaus metus, Kaune mirė muzikas Kazys Paulauskas (nesuimaišyti su garsiuoju smuikinininku Eugenijum Paulausku). Buvo gimęs 1903 lapkričio 25 Žagarėj. 1928 baigė St. Šimkaus vadovaujamą Klaipėdos muzikos mokyklą (fagoto klasę). Toj pat mokykloj iki 1930 pasiliko mokytoju. Nuo 1931 persikėlė į Kauną ir čia vadovavo fagoto klasei muzikos mokykloj ir konservatorijoj iki 1975. Greta dėstyto mo ejo ir įvairias administracines pareigas: buvo katedros vedėjas, dekanas, net konservatorijos direktorius. Ilgesnį laiką grojo ir Valstybės teatro orkestre

PASIKARTOJO ŠV. JANUARIJAUS KRAUJO STEBUKLAS

Neapolio tikintieji su dideliu džiaugsmu sutiko žinią, kad rugsėjo 19 pasikartojė Neapolio miesto globėjo kankinio vyskupo šv. Januarijaus kraujo stebuklas. Dviejuose stikliniuose indeliuose saugojamas sudžiūvęs šv. Januarijaus kraujas atgijo — suskystėjo po penkiasdešimt penkių minučių maldos.

Apie įvykusį stebuklą Neapolio katedroj pranešė Neapolio arkivyskupas kardinolas Ursi. Stebuklo metu katedroj buvo susirinkę daugiau negu penki tūkstantiai tikinčiųjų, kurių tarpe buvo nemaža kitatautių turistų.

Nuo amžių šv. Januarijaus stebuklas — jo sudžiūvusio kraujo

BALFO MĖNUO

Bolfo durys yra atviros visiems visus apskritus metus. Tačiau kartą per metus Balfas kreipiasi į visuomenę, primindamas savo rūpesčius, savo uduotis.

Laisvame krašte galėdami naudotis pilna gyvenimo laisve ir lengvai pasiekiamomis materialinėmis gėrybėmis, mes kartais gal ir pamirštam, kokią neįkainojamą ir privilegijuotą padėtį turim, palyginant su mūsų brolių ir seserų padėtim Lietuvoj, o jau nekalbant apie tuos nelaiminguosius, kenčiančius ir sunkiai apsakomą naštą nešančius kalėjimuose, Sibire.

Būkim atviri ir pasakykim: juk mūsų broliai ir seserys kenčia už mus visus. Sielos gilumoj kiekvienas mūsų jaučiam didelę moralinę skolą jiems, ypač kai prieš akis atsistoja jų fizinė kančia, šaltis, alkis, paliegimas, sveikatos nustojimas, maisto, drabužių nepriteklis. Todėl mes ir turim ateiti jiems pagalbon, palengvinti jų sunkią dalį, leisdami jiems pajusti, kad jie yra neapleisti, nepamiršti, kad yra, kas apie juos galvoja, kas juos prisimena, kas jais rūpinasi ir visada pasirūšęs ištiesi pagalbos ranką.

(1930-1948). Jo nuopelnai Lietuvos muzikai, kad jis išugdė daug muzikų instrumentalistų.

— Okupuotos Lietuvos spaudoj minima skulptoriaus Viktoro Palio 70 metų amžiaus sukaktis. Jis yra gimęs 1907 rugsėjo 25 Alytuj. 1936 baigė Kauno meno mokyklą, studijas gilino Tarty aukštojoj dailės mokykloj. 1938-1941 mokytojavo Kauno amatų mokykloj. Nuo 1944 dėsto meno dalykus Kauno Taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute. Jo specialybė—skulptūra, nors reiškiasi ir grafikos darbai, iliustruoja knygas. Jo skulptūros yra realistinės krypties. Spauda pabrėžia, kad dailininkas yra linkęs į socialines temas, ypač išsiskiria P. Cvirkos biustas jo atminimo muziejuj, Liudo Giros paminklinis portretas, kurs netrukus būsiąs atidengtas Vilniaus senamiesčio skvere.

— Rugsėjo 13 Klaipėdoj buvo pagerbta rašytoja Ieva Simonaitytė. Jai buvo suteiktas miesto pilietės vardas, įteiktas raktas ir garbės juosta. Rašytojų vardu ją pasveikino jaunas beletristas E. Uldukis, iš „Aukštųjų Šimonių likimo“ skaitė dramos aktorė N. Narijauskaitė, vargonais grojo konservatorijos dėstytoja A. Kiškelytė. Buvo ir daugiau propagandinių, tuščiaidurių kalbų.

Pr. N.

atgijimas-suskystėjimas — Neapoly įvyksta tris kartus per metus: gruodžio 16, minint 1621 metais įvykusio Vezuvijaus bausaus išsiveržimo metines; šeštadienį prieš pirmąjį gegužės mėnesio sekmadienį, greičiausiai ryšium su šv. Januarijaus palaičių perkėlimu į Neapolio katakombas; ir rugsėjo 19, mirties metinių proga.

Šv. Januarijus mirė kankinio mirtim, nukertant jam galvą, ketvirtą amžiaus pradžioj, 305 metais, Pozzuoli vietovėj, netoli Neapolio.

Šv. Januarijaus stebuklą Neapoly yra pakartotinai tyrinėjusios įvairios tautinės ir tarptautinės mokslininkų specialistų komisijos. Jos visos yra pripažinusios, kad sudžiūvusio kankinio kraujo staigus atgijimas negali būti išaiškintas natūraliu būdu.

moj kiekvienas mūsų jaučiam didelę moralinę skolą jiems, ypač kai prieš akis atsistoja jų fizinė kančia, šaltis, alkis, paliegimas, sveikatos nustojimas, maisto, drabužių nepriteklis. Todėl mes ir turim ateiti jiems pagalbon, palengvinti jų sunkią dalį, leisdami jiems pajusti, kad jie yra neapleisti, nepamiršti, kad yra, kas apie juos galvoja, kas juos prisimena, kas jais rūpinasi ir visada pasirūšęs ištiesi pagalbos ranką.

Niekas iš mūsų nėra pilnai saugus nuo nelaimės, ligos, paliegimo ar nedarbingumo bet kuriam pasaulio pakrašty. Nelaimės palietam nieko nėra didesnio, kaip žinoti, kad yra lietuvių organizacija Balfas, į kuri visada galima kreiptis ir sulaukti visokeriopos pagalbos. Įgalinim Balfą ir toliau sėkmingai rūpintis mūsų tautiečių reikalais ir teikti jiems pagalbą.

Spalis yra Bolfo mėnuo. Ši mėnesį yra vykdomas Bolfo vaju. Bolfo darbuotojai stengsis pasiekti visus, asmeniškai atsilankydami į namus, ar paštu pasiųsdami laiškus, ar kviesdami atsilankyti į Bolfo vajuos parengimus.

Nelikim abejingi šiam apeliavimui. Atsakykim su visu jautrumu ir nuoširdumu, parodykim lietuvišką dosnumą ir geraširdiškumą, lyg atsakytume prie mūsų durų stovinčiam Sibiro tremtiniui ar kaliniui.

F. Andriūnas

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų dalykų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis—susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurioj miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventoms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigaliausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvėj, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius įv. patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILASKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

1977-1978 JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAŠ KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

1 naktis Maskvoj, 1 naktis Leningrade, 5 naktys Vilniuj

Vasario 5, 12, 19, 26	\$659
Kovo 5	\$681
Kovo 12, 19	\$716
Kovo 26, bal. 2, 9, 16	\$746

Dėl smulkesnių informacijų teirautis agentūroj

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

Jaunimas gausiai dalyvavo pabaltiečių demonstracijose Washingtone. Nuotr. A. Šestoko

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoją REDAKCINE KOMISIJA

Pagarba jaunimui

Žygis į Washingtoną turėjo tikslą atkreipti visų dėmesį, kad Pabaltijo kraštuose laužomas žmogaus teisės. Žygis laikomas sėkmingu. Jis atliko savo visuomeninę paskirtį.

Bet tai ne visa. Gal dar svarbiau, kad jis giliai palietė jaunimą. Žygis išryškino to jaunimo patriotinį nusiteikimą ir jį sustiprino, dar labiau jį angažavo Lietuvai.

Daug buvo kalbama, daug buvo rašoma, kad jaunimas nuliutvėja, kad jam lietuviški reikalai pasidarė svetimi, nesuprantami, net neprisimintini.

Bet žygis parodė visai ką kitą. Jaunieji net iš tolimiausių vietovių suvažiojo į Washingtoną ir ten prie Lincolno paminklo šaukė: laisvės žmogui, laisvės Lietuvai, laisvės visiem pavergtiems!

Patį žygį organizavo jaunimas. Tai nebuvo taip lengva. Nepasidarė vienu rankos mostu. Reikėjo posėdžiauti, planuoti, vesti propagandą. Vietovėse reikėjo telkti jaunimą, piešti plakatus, ieškoti autobusų. Kiek įdėta daug darbo. Ir viskas buvo atlikta. Tai parodo, kad jaunimas sugeba atlikti net sudėtingus didelius darbus.

New York'e viena meno studentė nupiešė 150 plakatų ir pasakė — tai mano auka Lietuvai. Tas pats buvo ir kitur. Visur dirbo ir aukojosi. O kur ateina aukos momentas, ten auga idealizmas, auga ir patriotinis nusiteikimas, drauge stiprėja ir pats jaunimas. Savo suglebimą pavėrdžia dinamizmu, savo tuštumą pripildo jau šviesiu idealistiniu pakilimu. Tos šviesos ir idealizmo jie gavo ir iš šio žygio. Jie pasidarė didesni.

Pakili nuotaika palietė ir studentus ir moksleivius. Kam tenka dirbti mokykloje, tas matė, kaip jie rengėsi, kaip jie jaudino-

si ir su koku entuziazmu grįžo. Visa tai darė „dėl Lietuvos“. Ši viena žygio diena daug daugiau įkvėpė lietuviškumo, nei daugelis pamokų mokykloje, nei pokalbiai sueigose, vakaronėse.

Jie pasijuto esą reikalingi ir naudingi. Tai ir džiugina juos. Kai susirinko prie Lincolno paminklo, pats paminklas į juos veikė pakiliai. Jiem pažįstama šio krašto istorija, pažįstamas ir Lincolnas. Ir čia jie pajuto pareigą kovoti dėl žmogaus, kaip ir Lincolnas kovojo.

Spontaniškai pasireiškė ir jaunųjų antroji demonstracija — žygis prie Sovietų ambasados ir sovietinės vėliavos deginimas. Ir čia jaunieji parodė savo drąsą bei sumanumą.

Džiaugiamės jaunimo patriotiniu nusiteikimu, reiškiamę jam pagarbą. Reiškiam pagarbą visiem šio žygio organizatoriam, vyriausiem vadam, koordinatoriam ir vadam atskirose vietovėse. Visų jūsų darbas ir jūsų auka pradžiugino viso pasaulio lietuvius. Ir pavergtoji Lietuva, per radiją išgirdusi apie jaunimo žygį, tikrai džiaugėsi. Okupantas tiek metų įtikinėjo, kad tie vaduotojai esą nuobyras fašistai, bet ateisias jaunimas ir jį suprasias, kad Lietuva tikrai esanti išlaisvinta. Jaunieji atėjo ir suprato realybę, kad Lietuva yra pavergta, kad pavergtas jos žmogus. Jaunimas suprato, kad reikia dėl to žmogaus kovoti, kovoti dėl Lietuvos.

Žygis vėl garantavo mūsų kovų tęstinumą. Tai ir džiugina vyresnius, kurie tiek daug triūsė ir triūsia dėl Lietuvos.

Įtraukime jaunuosius į konkrečius darbus. Štai rengiamės Vasario 16-tai. Kiek daug konkrečių darbų, kuriuos gali atlikti jaunieji. Jie moka dirbti. Nepalikim jų nuošaly.

5

Direktorius žodžiais tariant, jei du fakultetus baigęs žmogus dirba už 65 rub., tai arba jis nesveikas, arba jis turįs kitus tikslus... Pasiūlė man parašyti pareiškimą ir savo noru išeiti iš darbo. Aš kreipiausi į prokurorą apginti mane nuo diskriminacijos. Tuomet mane pervedė 9 mėn. budėti priešgaisrinės automatikos uždarame kabinete, kad aš neturėčiau progos turėti jokios įtakos tikrai tarybiškai galvojančioms...

1974 gruodžio 23 rytą kelyje manęs laukė čekistai; sugrąžino atgal į butą ir viską apversdami ieškojo „LKB Kronikos“. Majoras Kalakauskas nustebo, kad, jo manymu, aš taip nekenčiančio viso, kas rusiška, skaitau rusų knygas. Ar aš nebijantis surusėti? Aš užtikrinau čekistus, kad net mano anūkai nesurusės. O dėl neapykantos, tai šiandien ne mane vieną erzina, kad tarnautojas, išdirbęs Lietuvoje 30 ir daugiau metų, grubiai šaukia: „Kalbėkite rusiškai!“ arba „Lietuviškai nesuprantu“. Štai vienas iš daugelio faktų. 1972 m. užsakiau dujas. Neatvežė. Neatvežė ir po antro užsakymo. Priežastis — užsakiau lietuvių kalba. Savo nepasitenkinimą išreiškiau ne „Kronikoje“, bet Lietuvos KP CK organui „Tiesa“. Nors mano pareiškimo neatspausdino, bet Dujofikacijos valdyba kurį laiką suprato mano gimtąją kalbą. Po mano arešto jie visgi atkeršijo mano šeimai: ilgą laiką nevykdė užsakymų, arba atveždavo nepilnus balionus. Šiuo metu vėl nepriima užsakymų lietuvių kalba. Reikės vėl reikalauti ir

TERLECKO KANČIOS KELIAS

pasiekti tai, kas garantuota mūsų konstitucijos. Jūsų įstatymai ne visi man patinka, bet kadangi aš esu tarybinis pilietis — juos gerbiu, bet reikalauju, kad būtų gerbiamos ir mano teisės.

Mano vaikai taip pat yra saugumo sekami. Majoras Krasnikovas kratos metu klausinėjo mano žmonos motiną, ar žentas netrukdo vaikams tapti tarybiniais piliečiais. Pokalbiuose su manimi jie nuolatos primindavo apie juos. Mokykloje jiems skiriamas „ypatingas“ dėmesys. Pvz., 1974 m. gegužės 14 d. sušaukus Ginto auklėtoja iškvietė mano žmoną ir jai pranešė, kad mokyklos vadovybė labai susirūpinusi, jog penkiolikametis sūnus tokią dieną (Romo Kalantos mirties metinės) visai valandai kažkur dingo... Tačiau šita „globa“ kažin ar turės daugiau įtakos mano vaikams už įtaką pačio gyvenimo, kuris daug kuo skiriasi nuo to, kas yra mokoma mokykloje. Kratos, mano areštai, iškvietai ir saugumą mano vaikams turėjo daugiau įtakos, negu tarybinė ar antitarybinė agitacija. Dar neišvydę pasaulio, jie buvo patekę į kratų sukūrį (1957 m. žmona buvo asuntame nėsštumo mėnesyje, 1969.IV.25 ji buvo taip pat nėsčia ir po kelių dienų ji pagimdė 8-nių mėnesių sūnų Ramūną). Vėliau kratydavo jų knygų spintas, vaikiškus drabužėlius. 1972 m. kada mane išvežė į saugumą su mašina GAZ-69, trejų metų Ramūnas nuo tada bijosi šios markės mašinų... Gri-

žęs iš teismo salės, jis pareiškė bobutei, kad, kai užaugs, jis išsprogdins visus kalejimus. O juk jo niekas neagitavo.

Susidaro įspūdis, kad saugumas stengiasi visomis „perauklėjimo“ priemonėmis ir progomis mane įbauginti, palaužti fiziškai ir moraliai ir paversti mane paklusniu robotu. Daugelis čekistų taip nekartą išsireiškė be jokių užuominų. Taip dar 1958 m. kap. Jenkevičius (dabar atsargos pulk.) kalbėjo: „Jūs reikia gąsdinti kad bijotumėte, kitaip jūs pradėsite iš už kampo šaudyti į mus. Jeigu praeinant pro saugumo pastatą tavo kojos nedreba, tai kai grįši iš Sibiro — drebs“... 1972 lapkričio 15 kap. Markevičius (dabartinis majoras) gyrėsi, kad jo visus tardytus teismas pasiuntė į aną pasaulį. Tuo laiku į kabinetą įbėgo majoras Kažys ir greita kalba išpyškino: „Terleckas? Argi jūs ne kalėjime? Aš užmigtį negaliu žinodamas, kad jūs mindote mūsų tarybinę žemę!“ Ir pulk. Baltinas visai atvirai preiškė: „Jūs niekada neturėsite ramaus gyvenimo“. Visiškai neseniai po Mindaugo Tamonio laidotuvių (1975.XI.10), kurių metu aš nešiau karstą ir tyglėdamas dalyvavau iki ceremonijų pabaigos, čekistas, vardu Vladas, per mano pažįstamą 16-metį mokinį pagrasino man tokia prasme: „Susidorosime ir su tavimi“. Nejaugi KGB galvoja, kad jiems pasiseks įbauginti mane iki tokio laipsnio, kad aš pabijosiu ateiti net į savo draugų laidotuves?

Philadelphijos tautinių šokių ansamblis Aušrinė šoka prie Lincolno paminklo pabaltiečių žygio metu. Nuotr. L. Tamošaitis

Netgi iškvietai apiforminimui“ su tikslu sukelti siaubą. Pvz., 1972 m. liepos mėnesį ilgai buvo vedamas ilgis koridoriais, kuriuose ant visų durų raudonai degė lentelės: „Vyksta tardymas“. Aš žinojau, kad tada po gegužės demonstracijos Kaune ir liepos įvykių Sporto rūmuose „svečių“ saugume buvo pakankamai. Bet negi juos apklausinėjo vienu metu?

Kadangi mano pažįstamų tarpe yra daug rusų ir žydų, čekistai stengiasi juos išgąsdinti tvirtindami, kad jie draugauja su žmonėmis, kurių rankos kruvinos. Duok Dieve, kad mūsų oponentų rankos būtų tokios švarios! Ryšium su tuo noriu priminti apie vieną, jau daugiau kaip 25 metus sėdintį lageryje, žmogų. Jonas Abukauskas 1948 m. vadovavo partizanų būriui ir gavo įsakymą sušaudyti vieną „liaudies gynėją“. Žmona ir mažamečiai vaikai maldavo pasi-gailėti vyro ir tėvo. Jonas įsakymo neišpildė. Greitai jis pats pasidavė valdžiai, sudarė šeimą. Jį areštavo ir nuteisė sušaudyti. Beveik metus jis praleido mirtininkų kameroje. Žmona seniai ištekojo, o dukros niekada nematė tėvo, bet Jonas niekada nesigailėjo, kad buvo galtingas savo priešams. Lageryje, kur viename barake gyveno vien lietuvai ir latviai, ruošėsi pabėgimui. Kai bandymas sužlugo, Abukauskas ir dar trys prisilėmė sau visą atsakomybę. Jiems prailgino bausmės laiką. Jį Jonas išlaikys 28-rių metų kalėjimą, jis bus mano pats geriausias, pats brangiausias svečias.

Saugumo atstovai įvairių įstaigų uždaroje paskaitose nemini manęs geru žodžiu. Pažįstami, tai išgirdę, taip pat mane gąsdina. Kalba, kad dabar atėjo eilė laidoti mane. Tačiau aš ramus. Pirmiausia todėl, kad aš pasiruošęs bet kokiai aukai. Mano nuomone, nė vienas kraujo lašas nebus veltui. Antra, todėl, kad KGB bijosi mano pažiūrų, netiki, kad aš išdrįsčiau konkrečiai veiklai. Kitaip mane sektų daugiau kvalifikuotai. Dabar tai daroma per daug aiškiai — seka čekistai, kurie pažįstami iš pamatymo, arba, pvz., teatre direktorius tvarkytojas P. Vaivada... Atrodo, kad Maskvoje mumis niekas nesidomi. Tačiau 1975. III.3 — išvažiavimo dieną Baltarusijos stotyje pasirodė „mūsų“ Vilniaus, kai kada dežuruojantis ties V. Petkaus butu agentas...

(nukelta į 6 psl.)

VERČIAU BŪTŲ NESAKĖS

JURGIS JANKUS

11

Petras pradėjo, Petras turi užbaigti. Iš pat mažens buvau įpratęs matyti jį ieškančią mano pagalbos, įpratęs, kad jis žiūrėtų į mane iš apačios aukštyn. Negalėjau staiga pats savo įgeidžiu apsisverti į jo vietą, nors dabai jis ir stovėjo daugybe laiptų aukščiau už mane. Taip aukštai, kad į mano pusę nė pažiūrėti nebeneri. Ir tegu! Tegu sau tyli. Tegul!

O vis dėlto atsišaukė. Aną pirmadienį paskambino. Sakė: — Ar dar gyvas tebesi?

— Gyvas, — sakau. — Bičiulių užmirštas, bet dar gyvas.

— Neužmirštas, ne, — nusijuokė. — Trečiadienį apie trečią valandą užėik. Tik nesivėlink.

— Kokia proga? — gana šaltai paklausiau.

— Ar seniems bičiuliams reikia kokios? Bet ši sykį bus ir šokia tokia proga. Noriu tau šį tą parodyti.

Sutikau. Tik vėliau tepagalvojau, kad per greitai sutikau. Reikėjo susigalvoti kokią nors priežastį, tegu atidėtų savo reikalą kokiai savaitei, bet šaukš-

tai jau po pietų. Kvailas numirėlis tik trečią dieną teatsimena, kad reikia ant šono apsisverti, kai visi šanariai jau į kaulą sustingę. Nieko nepadarysi, kvailą ir bažnyčioj primuša. Pažadėta, reikia tesėti. Bet pasi-vėlinti tai vėlinišios. Nors ir ne daug. Nors kokią penkiolika minučių.

Trečiadienio rytą, taisydamas pusryčius, nuplėšiau sieninio kalendoriaus lapelį ir net žiopotelėjau: buvo šventas Petras. Petrinės! „Tai va koks reikalas“ — nusišypsojau. O, antra vertus, ką žmogus gali žinoti. Jeigu, tiek laiko ištylėjęs, kviečiasi, gal Edis kitą pluoštą popierinių pakišo, ir Petriukas vėl nebežino, ką su jais daryti. Tik savo nebesusigaudymą nori vardinėmis pridengti. Patį reikalą iškiš tik tarp kita ko. O gal ir tie patys tebeguli geltonajame voke. Tik aš sykį nebebusiu bailys. Tai kas, jeigu ir įkliūčiau. Kiek man tų dienų beliko. Koks skirtumas, kur užmerksiu akis. O jeigu neužkliū-

tų, didelį gerą kam nors padaryčiau.

To ūpo pagautas, pakeliui nupirkau butelį šampano. Užmokėjau devyniolika dolerių su centais. Mano kišenei tas, aišku, buvo per daug, bet nenorėjau pasirodyti, kad aš taip jau visiškai kačių sumintas esu. Taip Petras mėgo pavadinti tuos, kurie nebesugebėdavo susitavalioti su gyvenimu.

Nuėjau ir išsižiojau.

— Laukiam. Ko vėlinies? — pasitiko Petras tarpdury, o už jo nugaros pamačiau miesto merą ir dar keletą vyrų ir moterų.

Išsižiojau, kiek susigėdau, kad vėlinuos, bet susigriebiau.

— Sveikinu su vardo diena, o čia palaistyti šaknis, kad ligi kitų metų nepradėtum vysti, — ištiesiau dailiai krautuvės suvyniotą ryšulį.

Petras paima šampaną, permeta akim, dėkoja, paskum atsiskaito į kitus.

— Čia mano vaikystės bičiulis. Jeigu ne jis, tikrai nebūčiau tu, kuo esu dabar. Būčiau kuo kitu ir kur nors kitur, tik ne tu ir ne čia. Aš jam daug už ką esu skolingas.

Meras ištisė ranką pirmutinis. Jis mane atsiminė. Per tris pastarąsias Vasario šešioliktąsias būvom bent po porą kartų susitikę. Po sykį jo ištaigoji ir po kitą parapijos salė. Paskum valstybės senatorius su žmona, dar kitas kažin kokio fabriko direktorius ir stambus vyras su

dideliu cigaru — Margolis. Jis ištisė platų, minkštą, lyg gerai išpurentus patalus, delną ir pasakė:

— Labai malonu. Aš tamstą pažįstu.

— Neatsimenu, kur būtumėm susitikę, — pasakiau.

— Žinoma, kad neatsimeni. Aš tamstą pažįstu tik iš Petro pasakojimų. Iš draugo pasakojimų žmogų gali geriau pažinti, negu kaimynystėje amžių pragyvenęs.

— Žiūrint kas ir ką pasakoja, — nusijuokiau.

— Tik gera, tik...

Tuo tarpu Petras išėmė iš dėžės šampaną ir pakėlė aukštyn.

— Mmm, — sumykė Margolis ir pabučiavo du pirštus. — Magnifico! Aš savo atsiimu. Geram laivui turi būti ir geras šampanas. Ir dar tavo geriausio draugo.

— Tai einam. Moterys seniai laukia, — smagiai paragino Petras.

Išėjom.

— Juk to dar nematėi, — kumštėlėjo praeidamas alkūne.

Ne, nebuvau matęs. Iš laito pusės prie namo buvo pristatytas didžiulis, beveik vien stiklo sienomis kambarys, išklotas tamsiai raudonu kilimu, iš joėjo durys į cemento platformą, aptvertą juoda geležine tvorele, o iš jos laiptai žemyn į kitą platformėlę, iš tos, paėjus kiek į šoną, vėl žemyn, ir taip, dar trejetą kartų stabterėję platformėlėse, nuėjom ligi pat upės, o čia

prie krantinės stovėjo laivas. Ne kokia motorinė valtis, bet tikras laivas, kruizeris, kaip Petras vadino, su kabina, lovomis, virtuve ir šaldytuvais. Tą pamačiau tik vėliau, o dabar Margolis su senatoriaus žmona paėmė į rankas mano šampaną, paskelbė, kad krikštija laivą Hildės vardu ir taukštėlėjo butelį į patį laivo smaigalį. Išilęs šampanas ištisė pūslais, aptaškė ir laivą, ir krikšto tėvus. Senatorius nuplėšė nuo laivo šono uždangalą ir atidengė juodom raidėm įrašytą Hildės vardą.

Sulipom į laivą. Hildė atsisėdo prie vairo ir užvedė motorus. Petras su Margoliu atstūmė nuo krantinės, ir laivas pasileido upe. Iš karto nedrąsiai, o paskum ėmė pianti vagą, keldamas bangas ligi pat krantų. Žiūrėjau į pilkus, šlaitų, supiausčiusius laiptus, į žemą viršum jų išsišėktusį namą, į Hildę, kurios visas dėmesys buvo sukaupias į prieky tyvuliuojančią upę ir toli horizonte siauru ruoželiu jau melsvuojantį ežerą. Ji, tur būt, jautėsi taip pat, kaip jausdavosi Vezery, kai tėvas leisdamo palaikyti vairą. O gal ir kitaip, nes prie vairo dabar viena ir nieko nėra šalia. Įdomu, ar ji šiuo momentu jaučia padrasinantį tėvo buvimą. Petras tuo tarpu aiškina, kad laivas turi du motorus po du šimtus penkiasdešimt jėgų, kad Hildė kaip nieką išlaikė visus egzaminus ir kad dabar reikės ir jam pačiam išlaikyti. Jai

buvo begigu: su tėvu Vokietijoje ne tokiais laivais plaukiojo, bet išmokęs ir jis. Nespės praeiti vasara, ir jis plaukios kaip senas jūrininkas.

Kai išplaukė iš ežerą, laivas staiga pakėlė priekį aukštyn ir ėmė lėkti tik užpakaliu paniręs į vandenį. Visi vienu kartu paleido džiaugsmo šūkį, paskum ėmė ploti rankomis. O Hildė lėkė tiesiai, apsuko ratą, paviniavo į vieną šoną, į kitą ir vėl paleido tiesiai, tarpais atsiskuldama ir pamodama ranka svečiams. Stovėjau atsirėmęs į turėkles ir žiūrėjau į Hildę. Niekada nebuvau matęs jos tokiu smagių veidu.

— Tai kaip atrodo? — staiga atsirado Petras šalia. — Aš manau, kad bus geras laivas. Savaitgaliais galėsim išvažiuoti pažvejoti. Kada tik panorėsi.

— Ar užteko? — paklausiau.

Nebuvau galvojęs klausti ar ką sakyti, bet žodis išsigrūdė pats, kaip kamštis iš perkaitusio ir sutalaškuoto šampano butelio.

— Ko? — nustebo Petras.

— Tų keturiadešimt ir dar kiek.

Čia jis kelis akimirksnius pažiūrėjo į akis, paskum nusiuko. — Džio! — pašaukė senatorius. — Tu tuose vandenyse kaip namie. Pasakyk Hildei, kur sukti, o mes sužiūrėsim meškeres.

Pasijutau taip, lyg būčiau gavęs atgalia ranka per veidą.

(nukelta į 4 psl.)

LITUANISTIKOS SEMINARO DARBAI IR NUOTAKOS

ST. SANTVARAS

(tęsa iš praeito nr.)

Pokalbį su gerbiamuju St. Barzduku baigus, nepajėgiu atsisipirti pagundai — apie lituanistinio seminaro darbus ir nuotakas noriu nors žiupsnelį ir savo asmeniškų įspūdžių Darbininko skaitytojam papasakoti.

Spalvinga klausytojų "minia"

Aišku, kaip dangių saulė, kad be lituanistikos seminaro klausytojų, be studentų, nebūtų darbų ir nuotakų, nebūtų to dvasinio pokylio, kurio perlus tik jaunystė tegali atskleisti ir gaušiom riešukčiom žarstyti. Šiemetinė lituanistinio seminaro klausytojų "minia", žavios merginos ir puikūs vyrai, buvo tikrai spalvinga — jų tarpe pažinom tokių, kurie jau turi aukštojo mokslo laipsnius ir siekia dar aukštesnių, buvo moksloose įsibėgėjusių studentų, buvo ir pradžiojų. Visi jie gerai kalba lietuviškai, daugumas jų yra dainininkai ir muzikantai, moką minčiai dešimtis lietuviškų dainų (vieną kartą, kai jie pradėjo dainuoti apie 10 val. vakaro, tai net 1 val. nakties dar ne sykio nepakartojo jau dainuoto posmo!). Koks tokiam jaunimo būry nenorėtų nors dvasia paplasnoti? Ir koks akmuo tokioj kaitroj nepradėtų tirpti?

Jaunimo aristokratai

Tegu man atleidią mūsų visuomenės didikai ir bajorai, o ypač tie, kurie savųjų tarpe neranda sau garbingos vietos, jei mano entuziazmas juos nusteibtų ir suerzintų: šiometį lituanistikos seminarą buvo atvykę mūsų jaunomenės aristokratai! Susidariau tikrą įspūdį, kad jiems, donelaitiškai tariant, neegzistuoja glūpas klausimas: "Kas aš ir esu?" Jie yra lietuviai tyriausia to teigimo prasme. Ir tai buvo pati didžiausia paguoda visų seminaro lektorių širdim...

Dvi vadovės

Seminaro darbus ir nuotakas Conesus'e, N.Y., vairavo dvi moterys — Rūta Nainytė-Sušinskienė ir Emilija Pakšaitė-Sakadolskienė. Taigi porą savačių gyvenom matriarchato valdžią! Baisus nusidėjimas būtų tarti, kad toji valdžia būtų buvusi negraži ir negėra. Rūtą matėm visą laiką malonią, taktišką, paslaugią, rūpestingą, ant savo trapių petukų pakėlusią beveik visą seminaro administracinę naštą. Emilija, iš pažiūros gal šiek tiek rūstesnė, taip pat švytėjo tik jauna energija ir vidine šiluma. Ji iš Chicago atgabeno didžiulę biblioteką — 36 Lietuvių Enciklopedijos tomus, žodžius, gramatikas, nemenką pluoštą mūsų grožinės literatūros veikalų ir kitų pagalbinių leidinių.

VERČIAU BŪTĮ NESAKĖS

(atkelta iš 3 psl.)

Džio nuėjo prie Hildės, ta pasuko laivą į kairę, kiek palekė ir ėmė mažinti greitį. Pagaliau ir visiškai sustojo. Laivas, bangų teliuskuojamas, pradėjo suptis.

— Va, imk tą, — Margolis atkišo meškėrę ir man.

Platus veidas buvo viena šypseną. Jis buvo laimingas. Jie visi buvo laimingi, tik aš jautčiausi ne savo vietoje. Visiškai svetimas tarp gerai pažįstamų. Ir Petras visiškai kitoks, visiškai svetimas kitam laivo gale rengęsi mesti meškėrę. Ir velniam jis čia mane pasikvietė! Būty nieko nesakęs, būty neminėjęs, ramus sėdėčiau namie. Ir ta devyniolika dolerių tebebūtų kišenėje. Dabar vandens purslai ir juos seniai nuplovė nuo laivo šonų. Leidimai meškėrę čia pat ir ėmiau akimis ieškoti kranto. Jis buvo toli, tik stauras ruoželis papilkėjusiam dangaus pakrasty. Neišlipsi ir niekur niekam žodžio nepasakęs nenuėsi.

reikalingų seminaro darbui, net ilgoką lentyną parduodamų knygų. Tą biblioteką atvežti padėjo jai kun. J. Vaišnys, SJ, o parvežti — dr. Z. Rekašius. Tos dvi moterys tvarkė ne tik seminare einamų mokslų programas, bet stengėsi mus aprūpinti ir vakarinėm pramogom. O tų "pramogų", be jau minėto poezijos vakaro, taip pat nestojojom.

Jurgio Jankaus vakaras

Rašytojas Jurgis Jankus, gyvenąs gretimame Rochestery, N.Y., vieną vakarą savo jaukia šypseną apšvietė mūsų gal jau truputį pradėjusius pavargti veidus, išvedė mus iš kasdieninių darbų ir įtampų į jo paties kuriamą pasaulį. Jis keliolika minučių patraukliai pakalbėjo apie savo kūrybinio darbo įpročius, o paskui paskaitė porą ištraukų iš savo naujų veikalų. Ir mes išgirdom sklandžiai pasakojamą ir įmantriai intriga pinamą dar negirdėtą nuotykį, sugebėjimą pasinerti į žmogaus sielos gelmę, spalvingą žaismą charakteriais ir situacijom. Jurgio Jankaus pasirodymas buvo gyvas papildymas tų mūsų dailiosios prozos aspektų, kuriuos įžvalgiai ir dalykiškai dėstė dr. Il. Gražytė-M. Jaunimas rašytoją Jankų sutiko itin šiltai ir draugiškai!

Kelionė į P. Ameriką

Dr. Antanas Klimas, pailiustruodamas skaidrėm, vaizdžiai papasakojo apie savo kelionę Pietų Amerikon, apie susitikimus su anų kraštų lietuviais ir tų šalių mokslininkais.

Kelionė į senovę

Dr. M. Gimbutienė, atskridusi į lituanistikos seminarą tiesiog iš archeologinių kasinėjimų pietryčių Italijoje, įdomiai kalbėjo apie aukštą matriarchalinę kultūrą Europoje, klestėjusią 8000-4000 metų prieš indoeuropiečių atsidanginimą į Europos kontinentą. Pasirodo, jau anoj senovėj žmonės gyveno dideliose miestuose, sugebėjo apdirbti varį ir auksą, tik žudančių ginklų toj kultūroj nerandama. Kitą vakarą studentai vaidino lietuvių dievus, laumes, gilišnes, vėlinus ir kitas mistines būtybes, su kuriom juos supažindino dr. M. Gimbutienė.

Dainų lobiai

Elena Bradūnaitė, atvykusi iš Washingtono, D.C., visu gyvu temperamentu įlėkė į lietuvių liaudies dainas ir į tų dainų melodinį bei poetinį grožį. Ji pati išraiškiai dainavo, be to, iš magnetofono juostelių pademonstravo Pennsylvanijos lietuvių moterėlių įdainuotas dainas. Pastarųjų tarpe išgirdom itin gražių tekstų ir lakių melodijų. Viešpatie, kiek daug senų lietuviškų dainų moka El. Bradūnaitė! Seminaro dalyvius ji paragino nedainuoti dainuškų, kurių dvasia yra svetima, ir čia pat juos išmokė dainuoti keletą įdomesnių mūsų senovinių dainų. Be to, keletą subtilių liaudies kūrinėlių ji padainavo su savo broliu Jurgiu Bradūnu, kuris kitą vakarą su būreliu kolegų ir kolegų grakščiu humoru mus visus ten apdainavo, klausytojų tarpe sukeldamas juoką ir malonią atgaivą.

Komiška "opera"

Koks ten būty lietuviškųjų mokslų seminaras, jei nebūtu miam turėję operos spektaklio! Buvo ir toksai. Veikalo autorius ir režisierius — St. Barzdukas, dirigentė — E. Pakšaitė-S., solistai — Vilija Kerelytė, St. Barzdukas ir St. Santvaras, orkestras — R. Polikaitis (akordeonas), Gediminas Mažeika ir Linas Rimkus (gitaros), choras — visi lituanistinio seminaro dalyviai. Operinio veikalo vardas — Višta Šiurpa! O tai juk ir pasako, kad mes tą gražų vakarą buvom pasinėrę į savo tautosakos gaiviąją verdę, į savo mylimų melodijų maršas.

"Egzaminai"

Paskutinį seminaro ketvirtą

dienį lektoriai egzaminavo studentus, o studentai — lektorius. Egzaminui išlaikyti buvo duodama tik viena minutė. O, tai buvo gaiviaus alaso vakaronė! Studentai laikėsi šauniai: jei ne viena, tai kita jų grupė į daugumą klausimų atsakė patenkinamai ar net labai gerai, atseit, jie ne beprasmiškai seminare vargelių vargo. Iš lektorių pirmuoju egzaminus išlaikė dr. Z. Rekašius, antruoju — St. Barzdukas. Kitiem jau teko ir pralaimėjimų karčiom žolėm pasidabinti, netgi tiesiam ir pažįstamame take suklypti...

Jaunų žmonių darbdumas

Seminaro darbai kiekvieną dieną prasidėdavo 9 val. ryto ir, atmetus porą trumpų pertraukų pietų ir vakarienės metu, baigėdavosi 8 val. vak. Taigi ne kiekvieną vakarą ten, erdviose Dieviškojo Žodžio seminarijos rūmose, mes užžėm, dainavom ir pramogavom. Kitais vakarais, o ir tais pramogų, studentai seminaro bibliotekoj apskiraudavo knygom ir gūdžioj tylumoj studijuodavo iki 1-2 val. nakties. Ir mes, lektoriai, nuedavom ten patydom pasiūnekučiuoti, jaunimo dvasiniame susitelkime pasišildyti. Didžiai guodė ir maloniai stebino jaunų žmonių darbdumas, tos regimos pastangos įsijausti ir įsikverbti į dėstomų dalykų medžiagą. Ir tada visai nejučiom atkildavo mintis: Viešpatie, tegu taip būna per amžius!

DIEVO BENDRIJA

7

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

Kaip ten bebūtų,

Pauliaus susirašinėjimas su korintiečiais liudija ir apie artimus ryšius, ir apie nuolatinį rūpestį, kurį jis išgyveno dėl savo mėgstamos, bėdų sklindinos bendrijos: Šis rūpestis atsispindi ir "Tito pasiuntimą į Korintą" parnešti tiesioginių žinių (2 Kor 7, 5-16), ir Pauliaus nerime jo neradus Troadoje, kur buvo sutarta susitikti (2 Kor 2, 12-13). Paulius tada nuskubėjo per Egėjo jūrą į Filipus, kad greičiau susitiktų su Titu, grįžtančiu iš Korinto. Taip ir įvyko, o Paulius buvo pradžiugintas geromis žiniomis apie korintiečius.

Rašydamas pirmąjį Laišką korintiečiams, Paulius buvo Efeze, tuometiniam Mažosios Azijos centre. Iš čia buvo galima lengvai pasiekti miestus Azijos žemyne ir Jonijos pakrantėje. Paulius prisipažino turėjęs daug "priešininkų" Efeze (1 Kor 16, 8). Jis rašo, jog ištikusi neganda "baisiai mus prislėgė, viršydama mūsų jėgas, jog nebesitiekėjome išliksią gyvi" (2 Kor 1, 8). Kai kurie Naujojo Testamento tyrinėtojai spėlioja, kad Paulius pateko kalėjiman Efeze ir iš ten parašė Laišką filipiečiams, Kolosiečiams bei Filemonui. Filipai ir Kolosai buvo lengvai pasiekiami iš Efezo. Tačiau nėra jokios priežasties perkelti šį laiškų rašymą iš Romos, kur Paulius taip pat kalėjo. Susisiekimas ir paštas buvo gana patikimi ano meto Romos imperijoje.

Laiškas Filemonui yra vienu vienas asmeniškų Pauliaus laiškų, išlikęs iki mūsų laikų. Filemonas, atrodo, bus buvęs turtin gas Kolosų krikščionis. Tiesa, pats miestas laiške nepaminėtas, bet tai galima suvokti iš panašumų tarp Laiško Filemonui ir Laiško kolosiečiams. Paulius Filemonui gražina jo pabėgusį vergą Onezimą (kurį galbūt sutiktį arba Romoje, arba Efeze) su laišku savininkui.

Efezo kaip prekybos centro svarbą buvo sumažėjusi dėl uosto užnešimo smėliu. Tačiau jis vis viena liko turtingu miestu, nes Artemidės šventykla — "iš dangaus nukritusi jos statula" (Apd 19, 35) meteorito pavidalu — sutraukė lankytojus iš visų Viduržemio jūros kraštų. Nors šis iš dangaus nukritusi deivė buvo

Lituanistikos seminare iš k. seminaro vadovė R. Nainytė-Sušinskienė, St. Santvaras, dr. Ilo-na Gražytė-Maziliauskaitė, dr. M. Gimbutienė, St. Barzdukas. Nuotr. Jurgio Jankaus

NESIKRAUSTYKIM IŠ GALVOS

Prigyvenom laikus, kai nieko negalim svarstyti ramiai ir dalykiškai. Kiekviena mintis tuoj kelia kitų baime, nepasitikėjimą, įtarinėjimus. Nieko nebereiškia jokie faktai, jokie įrodymai. Teisingai pastebį Bronys Raila: "Juk kaip tu besiaiskintum, dokumentuotum ir įrodinėtum, visuomet atsiras geresni tavo viešų ir pačių slapčiausių nusistatymų žinovai, įžvalgesni tavo

reikalų ekspertai, tie visi kanaaninkai, teisininkai ir veteraniško amžiaus panelės. Ras jie ir laikraščius, kur gaus vietos griausmingai išbliauti, kad tu buvai ir likai biaurybė ir tavo tėvas su motina padarė klaidą, paleisdami pasaulin tokią nevykusią atžalą. Toks mūsųse dabar stilius" (Bastūno maištas, 326).

Šis "stilius" išskiria dabar mus ir ryšium su santykiais su Lietuva. Vieni matom okupantą ir okupuotą lietuvi. Sovietų Rusijos kėslus ir visomis keturiomis besispiriančią lietuvių tautą. Nutautimo grėsmę svetur ir ryšių būtinybę su gyvaisiais lietuviybės šaltiniais. Kiti viską darom išeivijai nusukti nuo savo tautos, tad ujamos bet kokios galimos jos pastangos, niekinami jos mokslo ir kultūros kūrėjai, smerkiami tautiniai ryšiai, šlykščiausiai prasivardžiuojama ir t.t. Šiuo atveju rusų ir jų pakalikų siekimai sutampa su mūsų "tautinės drausmės" saugotojų pastangom. Pvz. sovietinis generolas Pr. Petronis taip pat rašo panašiu "stiliu": "...ar yra reikalas dar įrodinėti, kad tai nėra paprastas pasikeitimas nuomonėmis, o yra senų idėjų kova su naujomis idėjomis? Kas gali neigti, kad tarp dviejų priešingų socialinių sistemų — senos kapitalistinės ir naujos socialistinės — nėra kovos?" (Laisvė, liepos 22). Vadinasi, "stilių" žargonu kalbant, vien kova, jokio tautinio bendradarbiavimo, jokio bendravimo, jokių tiltų...

Betgi tai beprotybė. Tautai ir jos išeivijai reikia tarpusavio santarvės, sąjungos, ko stipriausių ryšių, ko glaudžiausio bendravimo bei bendradarbiavimo. To, ką buvo sėkmingai pradėjusi Draugija užsienio lietuviams remti (DULP), 1935 Kaune sušauktasis Pasaulio lietuvių kongresas ir kt. Tai taip pat yra brėžte pabrėžusi ir Lietuvos laisvinimo darbo konferencija, įvykusi 1974 spalio 26-27 White Plains: "Kiek įmanoma okupacinio režimo varžtų ribose, laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtuoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais išeivijos tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti" (P. lietuvis, 1974 gruodis). Lietuvai, suprantama, turime rodyti tautinius ir valstybinius savo tautos siekimus, todėl: "Tuos ryšius mezgant ir palaikant, išeivijos lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniu sąmoningumu" (ten pat). Konferencijoj dalyvavo Lietuvos diplomatinės tarnybos, Vliko, PLB, JAV LB, Kanados LB, Altos, Lietuvos Laisvės Komiteto atstovai.

Judėjos bendrijai seniai jau buvo atlikta, todėl Paulius ir sako: "Tiesą sakant, nebereikia daugiau rašyti jums apie paramą šventiesiems: aš žinau jūsų pasiryžimą ir giriuosį jumis makedoniečiams, sakydamas, jog Achaja pasirošusi nuo pereitų metų" (2 Kor 9, 1-5).

Kai buvo rašomas antrasis Laiškas korintiečiams, rinkliava

Judėjos bendrijai seniai jau buvo atlikta, todėl Paulius ir sako: "Tiesą sakant, nebereikia daugiau rašyti jums apie paramą šventiesiems: aš žinau jūsų pasiryžimą ir giriuosį jumis makedoniečiams, sakydamas, jog Achaja pasirošusi nuo pereitų metų" (2 Kor 9, 1-5).

(Bus daugiau)

Konferencijos balsas, žinoma, kompromisinis, bet mūsų sąlygomis geras ir realus. Deja, jo lyg nebūta. Tad gyvenime — kas galva, vis kitoks protas. Gerai, kai artėjame prie konferencijos išvadų. Toks pvz. yra ateitininkų balsas, ataidintis Antano Maceinos interpretacijoj IX kongreso leidiny "Ateitininkų keiliu". Ryšiai su tėvyne, pasak jo, "šiandien yra virtę gana erzlaus ginčo dalyku todėl, kad čia susikerta dvi neabejotinos tiesos: 1. reikia ryšių su tėvyne, 2. nereikia ryšių su tėvynės pavergėju". Bet reikia daryti, kas galima. Nesileisdami čia į platesnę ryšių naudą ir žalos analizę, teduodame Maceinos baigimą išvadą: "Užtat besilankantieji Lietuvoje ir turėtų visų pirma ieškoti šios prasmeninės-simbolinės reikšmės, o ne viršinių medžiaginių laimėjimų". Jie turėtų išmokti šią prasmę rasti, jai atsiverti, priimti ją į save ir paršivežti kaip stiprybės šaltinį išsilaikyti nesužlugusiam svetur. Šiam reikalui ateitininkija yra ir turi būti ruošiamas sąmoningai bei planingai. Susikūrus tokiai aiškiai sąmonei, lankymasis ateitininkų Lietuvoje būtų tik laimikis" (23 psl.).

Tai pozityvaus sprendimo ieškojimas, pozityvių pastangų skatinimas. Toks ir turi būti bendruoju lietuvišku mūsų labu remiamas kelias, naudingas pavergtai tautai, taip pat gyvybiškai reikšmingas ir jos išeivijai.

Deja, apgailėtina negatyvus yra mūsų krikščionių demokratų gegužės 28-29 konferencijos Chicago nutarimas: "Išspėti sąjungos narius ir visą išeivijos lietuvių visuomenę nesileisti į bet koki bendradarbiavimą su Lietuvos pavergėju ir jo agentais, kurį inspiroja Lietuvos okupantas. Konferencija smerkia paskirų laisvojo pasaulio lietuvių bet kokią šia kryptimi iniciatyvą, kuri tik iššaukia kivirčius ir silpnina laisvųjų lietuvių frontą bei sukelia pavergtųjų lietuvių nusivylimą dėl mūsų neįsimtingų žygių". Tokį nutarimą skaitai lyg Chicago ekstremistinių reorgų propagandinį agitacinį pareiškimą. Kiek čia tuščiažodžiavimol Kas gi konkrečiai su Lietuvos pavergėju, t.y. Sovietų Rusija, "bendradarbiauja"? Kokių ženklų tie pavergėjo "agentai" yra pažymėti? Juk komjaunuolis R. Kalanta ir kai kurie kiti šiandien yra tapę didvyriais, kurių paveikslais puošiame savo sales ir net privačius butus. Ko iš tikrųjų siekiama tais partiniais ekskluzyvistiniais "įspėjame" "smerkiame": visiškos lietuvių išeivijos izoliacijos? O Viešpatie išmintingiausias! Kaip šitaip be jokios atodairos galima viską į vieną maišą kimšti. Ir tai krikščionybės, demokratijos ir patriotizmo vardu. Baisu.

Gerai žinau, sudarom margą visuomenę. Visokių mūsų yra, ir turbūt visokių reikia. Bet Dievas kiekvienam taip pat davė protą. Tad nesikraustykim iš galvos. Visi. Taip pat ir "kanaaninkai, teisininkai ir veteraniško amžiaus panelės".

Stasys Barzdukas

PALYDINT A. DARGĮ / NEW YORKĄ

(tąsą iš praeito nr.)

Paveikslai yra kaip žmonės. Su vienu nori bendrauti kasdien, su kitu verčiau susitikti kaip galima rečiau, su trečiu visiškai vis tiek, susitinki ar ne. Nei šilta, nei šalta.

New Yorkas yra Amerikos menininkų Meka. Čia jų knibžda tūkstančiai. Daug tikrai verty, dar daugiau tokių, kurie tik savo meninę impotenciją garsiu šauksmu mėgina brangiai parduoti. (Ir parduoda!) Kas New Yorke gyvena atviromis akimis menui, tas yra jo prisijūręs ligi persižūrėjimo, todėl nė nemėginu teigti, kad Dargis su savo paroda ateis New Yorkan sprogstančios bombos įspūdžiu.

Jis neateis nei su liepsnojančiom spalvom, nei su linijų ir formų raizginių triukšmu. Jis ateis su tikra žemaitiška rimtim, su pavogtos tėviškos nostalgija, kuri gal giliausiai išreikšta liūdno vamzdelininko šalia vienišos Mažeikių bažnyčios, su rimtu susimastytu prie amžinųjų klausimų (kad ir laiko gimimas), su akies mirktelėjimo palydėtu humoru (vertikalinis diptikas su bulium ir mergaite). Tai tik keletas atsitiktinai galvon užklydusių pavyzdžių, o parodoj jų bus kelios dešimtys.

Jau minėjau, kad Dargio paveikluose tėra tik jo vidaus pasaulio įvaizdžiai ir, patekęs į jų tarpą, pasijunti esąs tarp nepažįstamų žmonių. Nežinau, prie kurio sustoti, kurį prakalbinti nei apie ką kalbėti. Pasijunti vienišesnis, negu tuštumo, ir esi linkęs apsisukti ir išeiti, lyg tenai nebūtų nė vieno asmens, su kuriuo galėtum persimesti padoriu žodžiu, ir tik tuoj neišėjęs, bet pamėginęs ilgiau tarpų nepažįstamųjų pabūti, su jais pabendrauti, nustembi, radęs jų tarpe jaukių draugų ne tik tam momentui, bet ir vieną kitą puikų bičiulį visam amžiui.

Įėjus parodą, akies nepatrauks tokie daiktai, kurie sukelia nostalgiją, kaip sukelia seniai

pasiilgtas bičiulis. Čia nerasi nei Nemuno krantų, nei Kauno ar Vilniaus gatvių, nei Aukštaičių ar Žemaičių ežerų su dailiom pušaitėmis, nei saulėleidžių ar saulėteklių nutviekstų gimtojo krašto lygumų. Net ir Žemaičių Kalvarijos procesijų dar nėra, nors ir savotiškai, dargiškai, į drobę sudėtų. Jas paminiu todėl, kad Dargis dažnai apie jas kalba, tik, tur būt, vis neranda tinkamo sprendimo.

Nerasi čia net legendinio laikrodžio, kurį prezidentas Smetona atėmė iš Telšių ir parsigabeno į Kauną, kad žinotų tikrą laiką. Man pačiam vis knieti legendą kada surašyti, bet Dargis galėtų nupiešti geriau, su legendiniu fonu ir kelių linijų humoru. Apskritai, už kiekvieno dar paveiklo yra kokia nors istorija, kartais rimta, kartais liūdna ir graudi, kartais spraginėjanti humoro kibirkstėlėmis. Bet to beveik niekada nepamatysi iš pirmo akies metimo; reikia su jo darbais pabūti, pabendrauti, įsižiūrėti į dažno paveiklo labai komplikuoatą spalvinimo ir piešimo techniką. Jis ne iš tų dailininkų, kurie užsikaria ir įsiperša iš karto, bet ir ne iš tų, kurie šiandien krinta į akį, o rytoj prašosi metami į šiukšlyną.

Su Dargiu susigyventi, jį permatyti reikia susikaupimo ir trumpečio laiko, bet, sykį susigyvenus, jis niekada nebeatsibosta, nes jo linijose, jo spalvose, jo viso paveiklo tekstūroje kasdien randi vis ką naujo, vis ką nors iš naujo patraukiančio.

Mano, tik meno mėgėjo (o menas juk ir kuriamas tokiem žmonėm, bet ne susigalvotomis doktrinomis ir paradigmomis apsitvėrusiems "žinovam"), taigi tik meno mėgėjo akimis, dail. Alfonsas Dargis atveža New Yorkan laiko dantų negreita sugrauziamą dovaną, kurią verta ir pamatyti, verta, į ją žiūrėti, pamastyti ir gal net pamėginti ilgiau su ja pagyventi.

Jurgis Jankus

Dail. Alfonsas Dargis — Piemenaitė, lino raizginys.

Organizuojasi koalicija

(atkelta iš 1 psl.)

Andriejų Sacharovą jis pavadino vienu iš visų kartų tikrų didvyrių.

"Aš čia matau daugelį, kurie žygiavo už juodųjų civilines teises 1963-65 metais... Mum dabar rūpi tokie žmogaus teisių priešai, kaip Argentina, Čilė ir Sovietų Sąjunga... Mūsų tarpe yra nuomonių skirtumų, liečiant visuomeninius bei ekonominius klausimus... Tačiau žmogaus teisių klausime randam bendrą reikalą."

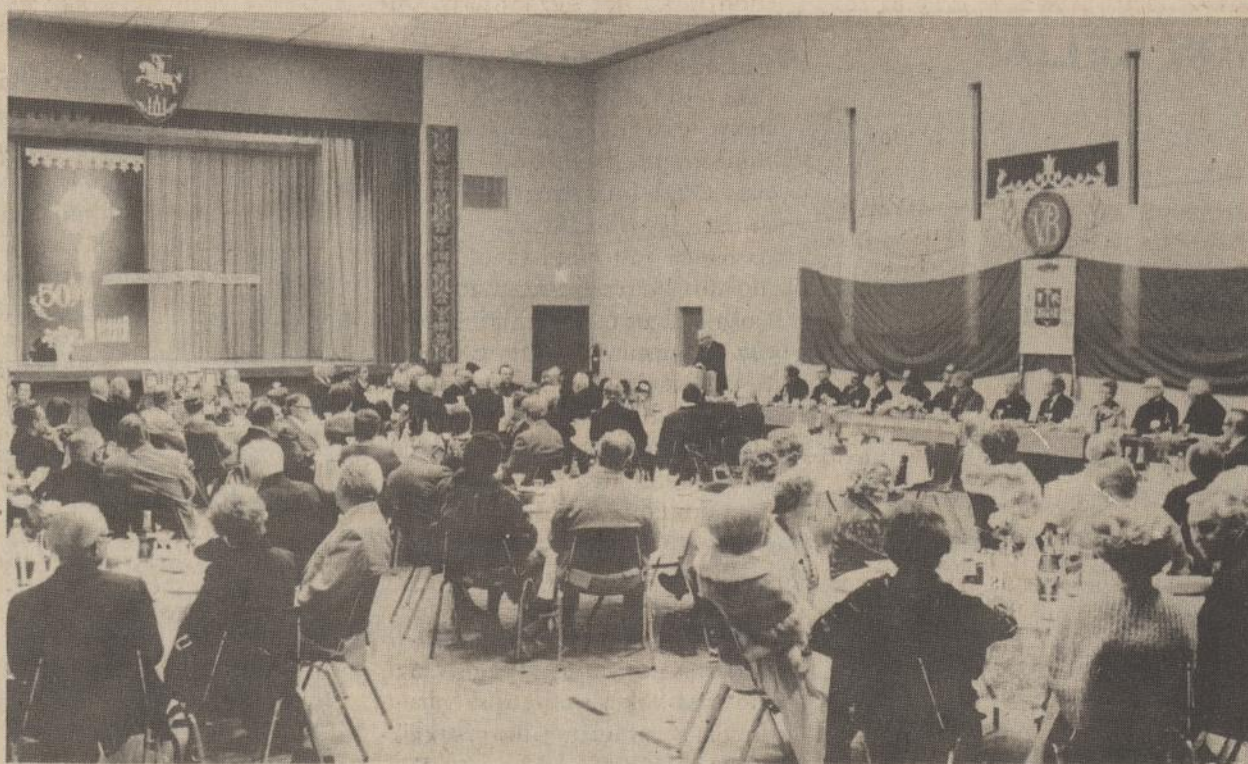
Savo kalboj JAV atstovas Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijoj taip išsireiškė: "Mum

reikia išjudinti Jungtines Tautas iš jų ritualinio baletų".

Suvažiavimas nelietė konkrečių problemų, o tarėsi tik principiškai. Tačiau Blahoslav Hruby, čekų evangelikų kunigas, pats tiesiogiai nuo komunizmo nukentėjęs, klausė: "Kaip gali Sovietų Sąjunga kritikuoti Izraelį, kada ta pati Sovietų Sąjunga laiko pagrobnsi Lietuvą, Latviją ir Estiją?"

Emmanuel Muravchek, Žydų Darbininkų Lygos reikalų vedėjas, pasakė, kad Sovietų Sąjunga nei pripažįsta žmogaus teises, nei ji pajėgia tuo pagerinti socialinę-ekonominę gerovę.

Ambasadorius Lowenstein išsireiškė: "Mes privalom stovėti drauge, ginami žmogaus teises, kadangi tos vyriausybės, kurios paneigia žmogaus teises, viena

Vysk. V. Brizgio 50 metų kunigystės proga pagerbimo banketo prezidentas ir svečiai Kultūros Židiny rugsėjo 25. Salės dekoracijos — dail. Č. Janušo. Nuotr. P. Ažuolo.

SĖKMINGA LIET. FRONTO BIČIULIŲ SAVAITĖ (4)

Ketvirtadienio vakaras buvo baigtas diskusijom apie sąjūdžio veiklą ir jo uždavinius.

Penktadienį, rugpjūčio 12, priešpiet buvo kun. Kazimiero Pugevičiaus paskaita apie Liet. Kat. Bažnyčios Kronikas bei Lietuvos rezistenciją.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika kovo 19 šventė penkerių metų sukaktį. Per tą laiką pasirodė 27 numeriai. Kronika eina beveik reguliariai — kas du mėnesiai. Kronika ribojasi tik religinio persekiojimo atskleidimu.

Šalia Kronikos eina ir kiti pogrindžio laikraščiai — Aušra, Tiesos Kelias ir kiti. Tokia Aušra rašo daugiau apie tautinį persekiojimą, kelia tautinį sąmoningumą.

Kronika ir kiti pogrindžio laikraščiai Lietuvoj pasiekia tik labai mažą skaičių žmonių. Jie slapta persiunčiami ir Vakarus ir tada jie čia plačiai paskleidžiami. Per Laisvės Radiją jie grįžta į Lietuvą, ir žmonės plačiai sužino, ką rašė Kronika, ką rašė Aušra ar kiti laikraščiai.

Iš Kronikų gauname vaizdą, kad ten tikintieji nebešaudomi, masiškai nebesiunčiami į Sibirą, bet Bažnyčia nėra palikta ramybės. Bandoma ją pasmaugti, panaudojant pačius kunigus. Vyskupai nušalinti arba sunaikinti. Vyskupijas valdo laikini vyskupai arba prelatai, o visus juos valdo kulto įgaliotinis Tumėnas. Per spaudą, radiją kunigai nuolat smežiamai, bet tikintieji tuo netiki. Režimas net į seminariją nori įsodinti savo agentus.

Mokyklų yra griežtas ateistinis auklėjimas. Kronikose randam daug faktų, kaip tėvai gina savo vaikus ir kaip priešinasi prieš toki auklėjimą. Nežiūri net į represijas. Viena iš religijos persekiojimo priemonių yra išmetimas iš darbo. Tas paliečia ypač inteligentiją.

Kronika stengiasi užfiksuoti visus tuos faktus. Kada per Laisvės Radiją paskelbia tokių persekiojimų pavardes, jie šiek tiek liaunasi.

Po paskaitos kilo gyvos diskusijos. Svečias Kęstutis Jokubynas irgi daug paaiškino.

Rugpjūčio 13, šeštadienis, buvo itin jaudri diena, nes baigėsi stovykla, o liko dar daug klausimų nepaliestų, neišsakytų minčių. Buvo trys pranešimai: Algio Raulinaičio — Ryšių su eurokomunizmu klausimu, Edmundo Arbo — Ar galima lietuviškų veiksmų racionalnesnis persiorganizavimas, Leonardo Valiuko — Atliktini darbai Lietuvos laisvinimo žygy. Į vadą padarė Juozas Kojelis.

Kitą palaiko". Jis suminėjo vieną kitą pavyzdį.

Susirinkusiųjų tarpe buvo ir tokių, kurie priminė, kad ir Jungtinėse Valstybėse, ir Švedijoje, ir Šveicarijoje galima pastebėti kūrį žmogaus teisių paneigimą, ir siūlė visur kelti klausimą.

Susirinkusieji vieningai nutarė organizuotis ir veikti toliau.

K.P.

Ryšiai su eutokomunizmu

Algis Raulinaitis kalbėjo, kaip komunistų tarpe atsirado skilimas. 1976 Rytų Berlyne įvykusiame komunistų partijų suvažiavime iškilo klausimas, kad partijos gali eiti savo keliu kovoj už progresyvią visuomenę ir socializmą.

Eurokomunizmas įvykdomas atskirose V. Europos partijose. Italijos komunistai remia krikščionių demokratų vyriausybę. Bellingering stengiasi pabrėžti savo nepriklausomybę nuo Maskvos.

Prancūzijoje išryškėja, kad socialistai ir komunistai susibloka- vę gali laimėti 1978 rinkimus. Ir čia komunistai stengiasi pabrėžti savo savarankumą.

Š. m. balandžio mėn. Prahoj buvo kompartijų suvažiavimas. Čia eurokomunizmas galutinai išryškėjo. Kontroversiškiausias pasirodė Carrillo, paskelbęs, kad Maskva nėra socialistinė valstybė. Sovietai jį puolė. Jūs palaikė tik rytų vokiečiai ir bulgarai, kiti nusigrėžė nuo pritarimų Maskvai, nors ir nešoko Carrillo ginti.

Maskva vis dar laikosi Brežnevo doktrinos — įsikišti į kitų šalių reikalus, ginant socializmą.

Ar verta užmegzti ryšį su eurokomunizmu? Tik trys kompartijos vertos dėmesio, tai italų, prancūzų ir ispanų. Dėl ryšių su Kinijos komunistais dar reiktų rimtai pagalvoti.

Atsišaukimai į komunistų partijas jau yra atspausdinti, bet dar neišsiuntinėti. Klausimas diskusinis.

Diskusijose dalyvavo: J. Ardys, J. Pabedinskas, P. Narutis, kun. J. Šeškevičius, dr. Juzėnas, J. Žilionis.

Veiksmų persiorganizavimas

Edmundas Arbas kalbėjo — Ar galimas racionalnesnis lietuviškų veiksmų persiorganizavimas?

Pradžioj prisiminė negatyvias ir pozityvias įtampas. Gyvenime turim daug negatyvios įtampas. Nusigyvenusius grupės nepakeičia veiklesnių asmenų ar grupių iniciatyvos. Taip susidaro demagoginis elementas, kuris rafinuotas, šmeižiantis, skaldantis. Reikia atsiminti, kad nė viena valstybių neapkenčia stiprių tautinių grupių.

Veiklūs žmonės apšaukiami komunistų agentais, skleidžiami nepagrįsti gandai, skaldoma bendruomenė.

Asmenybės kultas daug trukdo bendram darbui. Rezo- liucijų komitetas per amerikiečių politines partijas turėjo daug reikšmės, bet ir jis susilaukė daug priekaištų iš tam tikros spaudos ir Altos veikėjų.

Persiorganizavimas yra įmanomas, jei nebūtų įvelta svetimieji. Reikia sukurti vieną laisvinimo frontą, sukviesti aštirus protus planam sudaryti.

Vlikas yra vyriausias organas, bet jis pats tokiu savęs nelaiko. Trūksta jam rimtų planų. Radijo išlaikymas geras dalykas žmogaus teisėm ginti. Altos veiklos didesnė dalis nukreipta prieš

Liet. Bendruomenę, bet ne Lietuvos laisvinimui. Gi pati Lietuvių Bendruomenė padaro daug be samdytų būstinių ir tarnautojų. Ji yra stiprus laisvinimo veiksnys. Apie ją reikia burtis.

Diskusijose dalyvavo P. Narutis, kun. J. Šeškevičius, St. Barzdukas, L. Valiukas, J. Kojelis, Akelaitis, A. Grincevičienė, J. Ardys, V. Naudžius.

Atliktini darbai Lietuvai

Leonardas Valiukas kalbėjo — Atliktini darbai Lietuvos laisvinimo žygy. Čia jis palietė tokius klausimus: kitų informavimas apie Lietuvos bylą, viešosios opinijos suformavimas tuo reikalu, draugų suradimas Lietuvos bylai.

Čia nereikia versti pranašystėmis, kad tada ir tada Lietuva bus laisva. Reikia dirbti, kad tą metų skaičių sutrumpintume. Reikia šaukti pasauliui apie pavergtos tėvynės skaudas.

Viktoro Nako pranešime buvo paliestas lietuviškasis jaunimas. Jis nori, kad pirmoj vietoj būtų laisvinama Lietuva. Siūlė perorganizuoti švietimą, kad mokiniams būtų įkvepiama daugiau lietuviškos dvasios.

Toliau jis palietė aukas, kad per mažą remiamą lietuvišką veiklą, daugiausia aukoja Valiuko karta, o kur kiti. Ir visi atliktieji darbai atėjo iš Valiuko kartos, o kur darbai ir planai iš vidurinės kartos.

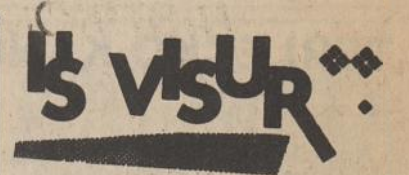
Prezidentas priėmė apie 30 žydų prekybininkų. Ar negalim suorganizuoti kokią 200 profesorių — akademikų. Ir juos prezidentas priimtų ir išgirstų apie Lietuvos bylą. Dekime į didžiuosius laikraščius skelbimus. Čia gali pasireikšti daktarai, inžinieriai.

Laimėdami draugus Lietuvai, apdovanokim amerikiečius už darbą Lietuvai. Kodėl daktarai negali pasikviesti kokio žymaus daktaro, Nobelio premijos laimėtojo? Taip pat ir inžinieriai. Kad ir šimtas pralaimėjimų mus ištiktų, nemeskim kovos lauko, tęskim savo kovą toliau.

Diskusijose dalyvavo J. Žilionis, St. Barzdukas, dr. V. Majauskas siūlė Vasario 16 minėjimą rengti ne sau, bet amerikiečiams. (I.b.)

Violeta Rakauskaitė-Landienė, estradinė Lietuvos dainininkė, šiuo metu gyvenanti Miunchene, šį rudenį vėl lankysis S. Amerikoj ir duos eilę koncertų. Spalio 22 ji dainuos Toronte. Okupuotoj Lietuvoj buvo išleista keletas jos plokštelių. Chicagoj išleista jos plokštelė "Violeta" (gaunama ir Darbininko administracijoj). V. Rakauskaitė jau yra koncertavusi Lenkijoj, Čekoslovakijoj, V. Vokietijoj, Italijoj, Prancūzijoj, JAV ir Kanadoj.

"Minties" spaustuvė Sydney, Australijoj, minėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Spaustuvės savininkai Pranas ir Elena Nagiai ir Zigmas Kyzelis. Per ketvirtį šimtmečio ši spaustuvė yra atspausdinusi nemažą lietuviškų laikraščių ir knygų.

— **Chicagos Jaunimo Centro** 20 metų sukakties pagrindinis minėjimas bus spalio 16, sekmadienį, 12 val. Didžiojo salėj bus pamaldos. Pamokslą pasakys kun. G. Kijauskas, SJ. Po pamaldų bus vaišės Jaunimo Centro kavinėj.

— **Danutė Pajaujytė-Anonienė**, chemikė parfumerė, spalio 10 dalyvavo tarptautiniame eterinių aliejų kongrese Japonijoj. Kongrese ji padarė pranešimą tema — kintanti eterinių aliejų rolė parfumerijoj. Po kongreso Danutė ir Vytautas Anoniai su grupe dalyvių dvi savaites važinėja po Japoniją ir Hong Kongą.

— **Pianisto Andriaus Kuprevičiaus** koncertas įvyks lapkričio 30, trečiadienį, 6:30 val. vak. St. Peterburgo Lietuvių klubo salėj. Koncertą rengia St. Peterburgo LB apylinkė.

— **Worcester, Mass., LB** apylinkė lapkričio 6, sekmadienį, 3 val. po pietų Maironio Parko patalpose rengia Worcesterio Lietuvių Bendruomenės 25 metų sukakties minėjimą su koncertu ir banketu. Koncerto programą atliks solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, o taip pat pianistas Saulius Cibas.

— **Dail. Danguolės Stončiūtės-Kuolienės** grafikos darbų paroda įvyks spalio 22-23 Toronte. Priskelimo parapijos parodų salėj. Priskelimo parapijai vadovauja lietuviai pranciškoniai.

— **Dail. Antano Petrikonio** tapybos paroda įvyks spalio 16 Maironio Parke Worcester, Mass., kur tuo metu vyksta Naujosios Anglijos vyčių rengiamas kultūrinis festivalis. Vyčių kviečiamas, parodą organizuoja Viktoras Vaitkus, kurio pastangomis dailininko parodos buvo surengtos Waterbury, Ct., Torrington, Ct., Holyoke, Mass., Kennebunkport, Maine, ir paskutiniu laiku Hartford, Ct.

— **Liepsna**, vaidintųjų būrelis, susiorganizavo Buenos Aires, Argentinos lietuvių tarpe. Jų pirmas pasirodymas įvyks spalio 30. Stato Ant. Škėmos dramą "Žvakidė".

— **Dr. Juozo Girmiaus** parašytos "Prano Dovydaičio" monografijos sutiktuvs Toronte įvyks spalio 23. Rengia ateitininkai draugai.

— **Skulpt. P. Baltuonio** kūrinų paroda Clevelande, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėj vyks spalio 22-23. Rengia Korp! Giedra.

— **"Londono lietuviai sveikina Jūsų Didenybę"** — su tokio turinio plakatu (originalas buvo užrašytas angliskai) apie 50 įvairaus amžiaus lietuvių vyrų, moterų ir jaunimo sutiko karalienę Elžbietą II, kai ji lankėsi Vakaru ir Šiaurės rytu Londone, pravažiuodama pro lietuvių parapijos bažnyčią. Lietuvių karalienė pasveikino pakeldama ranką, o princas Pilypas automobilį atsistojo.

— **Rašytojos Alės Rūtos** kūrybos vakarą Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiuliai ruošia gruodžio 10 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Literatūrai mėgstanti ir vertinanti publika turės progą susipažinti su šios talentingos rašytojos literatūriniais laimėjimais.

— **Prof. Jonas Račkauskas** Ottawos universitete apgynė doktorato disertaciją "Lietuvos ir Lenkijos edukacinė komisija 1773-1794". Apie 500 mašinos puslapių turinti disertacija yra vertingas įnašas lietuvių kultūros istorijon.

— **Antanas Zupka**, vasarą praleidęs Waterbury, Conn., ir apylinkėse, vėl grįžo į St. Peterburg, Fla.

— **Vokietijos LB darbuotojų** suvažiavimas kviečiamas spalio 21-23 Huettenfelde, Romuvoj. Šalia įprastinių pranešimų apie veiklą, pramatoma ir mokyti V. Bartusevičiaus paskaita apie IV PLJ kongreso tikslus. Bus svarstomi ir pasikeitimai Vasario 16 gimnazijoj.

TERLECKO KANČIOS KELIAS

(atkelta iš 3 psl.)

Nors KGB rastų būdų mane atleisti iš teatro, bet kol kas tenkinasi tik diskriminacija. Šių metų vasario mėn. teatro patalpose vyko Lietuvos kultūros darbuotojų suvažiavimas. Mane išvijo iš budėjimo. Lapkričio 6 d., išbudėjus 4 valandas, liepė man eiti namo ir ateiti kitą dieną, bet ir rytojaus dieną buvau išvartas. Nepasitiki? Nenori, kad matyčiau, kaip šventinėmis dienomis kareiviai laksto, ieškodami minų, ir patikrina net kabinėtų status? Nors tarp 22 gaisrininkų buvę kalėjime 7, tačiau lapkričio 7 d. kaip tik budėjo išbuvęs 15 metų lageryje ir tremtyje Albinas Ziedūnas, lietuvių ansamblių chormeisteris.

Maža to, š.m. gegužės mėnesį prapuolė (ne mano poste) du televizoriai, Milicijos kap. Bernatavičius apklašinėjo vieną mane. Reiškia, potenciniu vagimi galiu būti tik aš.

1974 gruodžio mėnesį, po kratos, saugume manęs paklausė, ar aš neturiu noro pakeisti savo politines pažiūras. Žinoma, ne! Tiek išgyvenęs per 30 metų, aš nepajėgiu pamilti jūsų valdžios. Iš manęs, pasirodo, daug nereikalaujama: kai kada pagirti valdžią ir šventinių demonstracijų metu praeiti pro tribūną su plakatu arba vėliava rankose. Bet ir nuo tokio pigaus nuolankumo aš jau išsigydžiau. Nemo-ku mylėti savo priešų. O kad čekistai mano priešai tai tiesiai pareiškė papulk. Baltinas. Kada aš paklausiau, kaip man į jį kreiptis, jo atsakymas buvo kaip tik toks: "Tik jau ne "draug". Jūs mano priešas". Ką tai reiškia priešas, jei nėra jokios veiklos? Joks teismas neįrodė mano antitarybinės veiklos. Aš niekada nekovoju prieš tarybų valdžią ir nieko prieš ją nekursčiau.

Nors be meilės, o tik būti lojaliu jūsų valdžiai — Lietuvoje aš galiu ir tokiose aplinkybėse. Aš tyliu, Penkerius metus tyliu savo noru. Ko nori iš manęs KGB darydami kratas, šaukdami apklausinėjimui, grasindami? Pil. Generole, Jūs tikriausiai įtikinėja, kad dešimtys tūkstančių lietuvių, pabuvę jūsų lageriuose, beveik visai "nuri-mo". Tik saujelė "psichų" tęsia savo pasmerkta pralaimėjimą — kovą prieš tarybų valdžią. Belieka tik susidoroti su šia saujele, ir Lietuvoje bus tylu ir ramu, kaip Baltarusijoje. Netikėkite tuo! Kauno demonstracijos metu gatvėje nebuvo nė vieno lagerininko.

Nuo Jūsų, tikriausiai, slepiami 1972 m. įvykiai Vilniaus Sporto rūmuose tarptautinių rankinio varžybų metu? Mokyklinis jaunimas ir studija jau pirmosiomis varžybų dienomis triukšmingai "sirgo" už švedų, vokiečių ir kitas komandas, išskyrus tarybinę komandą. Sekančią dieną reikėjo išplatinti bilietus tose gamyklose ir įmonėse, kur lietuviai sudaro vos 10-20 procentų darbuotojų. Argi dėl to nereikėtų susimąstyti?

Taip pat tektų pasvarstyti, kodėl Vilniaus mokyklose išnyko paralelinės rusų ir lietuvių klasės? Nacionalistai negalėjo jų uždaryti. Aš tikras, kad nėra kalti nė Lietuvos komunistai. Tai kas gi kaltas?

Vyr. leitenantas Daugalis kalbėjo, kad su mano pažiūromis gyventi Lietuvoje pavojinga. Bet ką daryti? Emigruoti nenoriu. Susipratusiam lietuviui Lietuvoje mažesnis pavojus asimiliuotis, kaip ten, Vakaruose. Aš nelaikau lietuvių tautos geresne už kitas. Vienok laikyčiau didelę nelaimę, jeigu su savo ankais reikėtų kalbėtis svetima kalba.

Mūsų tikrovė labai toli nuo idealo. Bet aš tikiu progresu, o šis progresas, man atrodo, mano pagalbos nereikalauja. Todėl aš liekuos nušalyje nuo visų "Kronikų"... nors dėl jų KGB trukdė mane ne vieną kartą. Pagal mane, "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" jums pavojinga tik kaip Lietuvos pogrindžio liudininkas. Na, ir su ja, padedant Vatikanui, Jūs, tikriausiai, susidorsite ("LKB Kronika" su šia A. Terlecko nuomone nesutinka. — Red.).

Aš tikiuosi, kad viskas pasikeis į gerą. Nors Lietuvos saugumo kap. Markevičius liūdi stalinizmo laikų, nors jis gailisi, kad šiandien negali manęs ir "panašų" be tardymo ir teismo išsiųsti už speigiračio "agituoti baltas meškas", tačiau tie laikai negrįš. Prašau Jus duoti Lietuvos KGB nurodymą, kad jie paliktų mane ramybėje.

Su pagarba

Antanas Terleckas
Vilnius, 1975 lapkričio 23.

BALTIMORĖS ŽINIOS

40 valandų atlydai Šv. Alfonso parapijos bažnyčioje prasideda spalio 16, sekmadienį, 10 val. ryto. Baigsis spalio 18, antadienį, 7 v.v. mišiomis ir procesija. Per pamaldas vaikučiai giedos ir dalyvaus procesijoje.

Šv. Alfonso parapijos organizacijos ir kunigai dėkoja visiems, kurie dirbo ir dalyvavo "Dinner Dance" spalio 7 gražioj Martins West salėj.

Jautienos kepsnių balių rengia Lietuvių Posto 154 legionieriai spalio 16 Eastern Center salėj. Šokiam gros geras orkestras. Bus ir loterija. Be jautienos, bus ir kitokių valgių. Baliaus pradžia 1 val., baigsis 6 val. vak.

Visi lietuviai kviečiami į Šv. Alfonso bažnyčią dalyvauti lietuviškose pamaldose kiekvieną sekmadienį 8:30 val. ryto.

Daina, vyrų choras, dalyvavo Baltimorės Muziejaus surengtoj Folk Art dienoj spalio 9 gražioj muziejaus salėj. Programoj dalyvavo ir kitos tautos. Baltimorės vyrų choras gražiai padainavo kelias tradicines lietuviškas dainas.

Jonas Obelinis

AABS IR BALIUS

Daug kam neaišku, kaip galima savo atsilankymu "Pabaltiečių akademiniame balių", kuris bus spalio 15 New Yorke, paremti lietuvių, latvių ir estų mokslinį bendradarbiavimą.

Lietuviai, latviai ir estai 1968 įsteigė draugiją, kurios tikslas rimtai tyrinėti bet ką susijusį su Lietuva, Latvija ir Estija ir surinktus duomenis kuo plačiausiai skleisti po visą pasaulį. Jie tą draugiją pavadino Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS).

Kadangi žmonės kurie rūpinasi AABS veikla, labai kruopščiai laikosi akademinių standartų, tai AABS yra susidarius varda net ir tarptautinėj mokslinėj plotmėj. Kai 1975 AABS surengė konferenciją Columbia universitete New Yorke, į ją atvyko mokslininkų iš daugelio šalių; jie čia skaitė savo tyrinėjimų rezultatus. Vienas atskrido net iš Japonijos skaityti pranešimo apie Čiurlionį!

Tiesiogiai AABS darba dirbti tegali kvalifikuoti profesionalai. Tačiau palaikyti tą mum tokį vertingą darbą gali visi, kurie sutinka su AABS tikslais (tyrinėti ir surinktus duomenis skleisti).

Palaikyti AABS darbą galima pastoviai, įsirašant į draugijos narius (kreiptis: AABS, 366-86th St., Brooklyn, N.Y. 11209), kurių skaičius artėja prie 700 arba (tai galioja tik tiems, kurie gyvena nepertoliausiai nuo New Yorke ir Toronto) atsilankant į metinį "Pabaltiečių akademinių balių".

Prieš dvejus metus į "akademinių balių" vykom į įsitikinimo, kad AABS dirba labai remtiną darbą. Pernai pareigos jausmas jau mažiau lėmė, o šiemet "remti AABS darbą" jau skamba beveik kaip nerimtas pasiteisinimas, nes, teisybę pasakius, traukia savotiška "Pabaltiečių balių" atmosfera, kuri susikuria iš sąveikos trijų tautybių puošnių vyrų ir moterų, kurie jaučia vieni kitiem prielankumą už palaikymą bendro reikalo, na, ir gauna progos stebėti, kaip kitų dviejų tautybių nariai rengiasi, elgiasi ir šoka.

Baliaus žvaigždės — latviai vyrai! Pasipuošę korporacinėm kepuraitėm ir juostom, įvairiaspalviais įmantriai rauktom krūtinėm marškiniais, šoka jie tradicinius šokius su visais išraištomis, neatsilikdami ir vėliausiu laikų ritmus užgrojus. Į "Pabaltiečių balių" jie įpilietino kele tą latvišką ratelį: kažka panašaus į "Noriu miego" ir šoki, susidedantį iš valso ir pasiut-polkės, kuri prabiagia ne vieną lietuvių.

Nežinau, ar tai lietuviškas kūrinys, ar iš kitur pas mus atklydęs, bet mes, lietuviai, įvedėm "rožių tango". Ta "lietuviška tradicija" labai patiko latviams ir estams. Ir tikrai gražu žiūrėti, kai, sukantis šimtam žmonių, rožės siūbuoja gražioj armėnų salėj. Ponios ir panelės paskui dar kelias dienas džiaugiasi ilgakote

rože, balių prisimena.

Man atrodo, kad mes, lietuviai, būsim įsiūlę ir "Gaudeamus igitur" giedojimą pačiame vidurnakty. Sena europietiško studentiško gyvenimo tradicija puikiai tinka akademiniam baliui.

Prie baliaus pakiliuos nuotai-kos prisideda ir meninė programa. Iš mūsų yra dalyvavę Saulius Cibas ir Aldona Kepalaitė. Kas šiemet mus linksmins, nežinau. Bus maloni staigmena.

Jei dar nesat lankęsi "Pabaltiečių akademiniame balių", nagi pamėginkit šitoki malonių būdų mum svarbiuos mokslinius darbus paremti.

Elona Vaišnienė

New Haven, Conn

PHILADELPHIA, PA.

Ateitininkų metinė šventė

Jau trečią rudenį Philadelphia ateitininkai ruošia savo metinę šventę. Šiemet planuojam visus rytinio pakraščio ateitininkus ir neateitininkus sujungti turiningam ir linksmam savaitgaliiu spalio 15-16.

Šventės programa prasidės šeštadienį, 2 val. popiet, Šv. Andriejaus parapijos salėj (19-ta ir Wallace gatvės, tel. 215 765-2322). Vyks pokalbis, kuriam vadovaus kun. J. Šarauskas, Studentų Ateitininkų Sąjungos ir Chicago moksleivių dvasios vadas. Į šį pokalbį kviečiami ne tik moksleiviai, bet ir studentai, sendraugiai ir kitų jaunimo organizacijų nariai.

Persirengę, pasipuošę ir pavalgę, vyksim į Lietuvių Namus (Allegheny Ave., prie I-95), kur pasirodys vadinamasis Chicago Trikampis. Trikampį sudaro studentai Vida Kazlauskaitė, Vitas Underys ir Linas Rimkus. Jie savo gitarom, smuiku ir kitais instrumentais mus pralinksmins pateikdami eilėraščių ir dainų. Ši grupė yra pasirodžiusi Chicago Jaunimo Centre ir Clevelande per ateitininkų kongresą ir iš visų yra gavusi geirusiaus atsiliepimus.

Sekmadienį visi šventės dalyviai su vėliavom rinksis į mišias, kurios vyks Šv. Andriejaus bažnyčioj 10:30 val. ryto.

Dėl daugiau informacijų skambinti Aušrai Gečytei 215 677-1684 arba Genovaitei Maciūnienei 215 324-2947.

Iki pasimatymo Philadelphiaj!

G.G.

Balso vajas

Philadelphia Balso skyriaus valdyba šiemet iš anksto pasiruošė spalio mėnesį vykstančiam Balso vajui.

Balso rėmėjams buvo išsiuntinėti laišukai, kreipiant dėmesį į Balso teikiamos pagalbos svarbą ir apeliuojant į aukotojų jautrumą ir gerą širdį.

Vajaus užbaigimui spalio 30 Šv. Andriejaus parapijos salėj numatytas koncertas, kurio programą atliks aktorius Vitalis Žukauskas ir dainininkė V. Bendžiūtė, akomponuojant pianistei A. Kaulinytei.

A.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Pasaulio pretendencijų dvikovoje Taline pirmąją Elena Achmylovskaja prieš 16-metę gruzinę Maiją Čeburdanidzė 5-4. Kita pretendencijų dvikova vyks-ta V. Berlyne, ten pirmąją izraelietė Kušnyr prieš Fatalibekovą 2-0.

Pasaulio jaunių p-bes (iki 17 m.) Prancūzijoje laimėjo islandas J. Aransson 9 tš., 2. amerikietis Gay Whitehead iš Californijos 8.5, 3. G. Kasparovas (Sov.) 8 tš.

Čekas dm V. Hort laimėjo Lenkijos tarpt. turnyrą Polinica Zdruj, pelnęs 12 tš. iš 17. Jis pralenkė sovietų didmeisterius Kuzminą ir Gulko, surinkusius po 10.5 tš.

Sovietų atrankos turnyrą Belcy m. laimėjo tm L. Albrecht su 9.5 tš.; šiame turnyre dalyvavęs Lietuvos veterano Vlado Mikėno sūnus A. Mikėnas baigė 62-uoju su 3.5 taško.

Rygiotis dm M. Talis laimėjo Čigorino atminimo turnyrą Sočyje, surinkęs 11 tš. iš 15 galimų. Vengrijos dm Adorjan pasidalijo 5-tą vietą su pasaulio eksmeisteriu Petrosjanu ir kitais, surinkę po 9 taškus.

P. Australija. Adelaidės VYTIS tarplubinėse šachmatų varžybose baigė trečiaja iš dešimties "B" klasės komandų. Komandoj žaidė: V. Opulskis, kuris surinko 5.5 tš. iš 9, B. Slamanas 4.5, R. Baranauskas 3.5, L. Lazauskas 4 tš. iš 4 (!), K. Ciemanis 5.5 tš., talkininkas ukrainietis P. Stambala 2.5 tš., veteranas S. Reivytytis (atsarginis) 1 tš.

Bostono MET lygos tarplubinės 1977/78 rungtynės prasidės šio mėnesio pabaigoj. Jose dalyvaus So. Bostono LPD šachmatų komanda, sutrumpintai vadinama "Lithuanian". Naujasis lietuvių komandos kapitonas — Bronius Skrabulis. Į komandą įkelti: Ričardas Grauslys, Tomas Girmiū, Kazys Merkis, Jurgis Zozas, Bronius Skrabulis ir Ramūnas Ivaška.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

Namų, sklypų įsigijimo bei kitais investavimo reikalais PIETVAKARIŲ FLORIDOJ mielai patarnaus EDA BRAŽENINĖ. Kreiptis: Eda Brazenas, Realtor-Associate. Ben L. Cunliff, Jr. Realtor — 4839 Palm Beach Blvd., Ft. Myers, Fla. 33905. Telef. (813) 694-2168 įstaigoj, 694-5779 namuose.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Po daugelio metų pertraukos Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškeliavo amžinybėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiųsti adresą asmens, kurs pageidautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šiu metų likusius mėnesius ir per visus 1978 metus naujiems skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagailėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Platintojams ir naujiems skaitytojams bus duodamos dovanos lietuviškomis knygomis.

Laukiame Jūsų tautos ir iš anksto dėkojam.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

SPORTAS

Lauko teniso pirmenybės

Rytų sporto apygarda kviečia visus lietuvių tenisininkus dalyvauti varžybose, kurios įvyks spalio 22-23 Long Beach, Long Island teniso aikštėse. Abi dienas rungtynės prasidės nuo 9 val. ryto, todėl žaidėjai prašomi nesivėluoti. Dėl registracijos ir informacijos kreiptis į Tadą Jasaitį, 2 Hayden Ave, Great Neck, N.Y., 11024. Tel. 516 482-1399. Pirmenybės bus prarastos vyrų A, vyrų B, moterų, mergaičių, jaunių ir jaunučių klasėse. Jauni ir seni tenisininkai kviečiami dalyvauti.

Futbolas

Spalio 9 išvyka į Poughkeepsie LAK futbolininkams nepavyko. Rezervinė komanda pavėlavo į aikštę ir rungtynes pralaimėjo be žaidimo. Pirmoji komanda iki pertraukos laikėsi lygiom 0:0, bet antram kėliny priešininkas rado mūsiškių vartus ir pateikė 0:2 pralaimėjimą.

Šį sekmadienį mūsų komandos žaidžia daugumai futbolo entuziastų žinomoj Kissena Corridor Park aikštėj. Tikimasi, kad atsiras daugiau mūsiškių žiūrovų ir paskatins abi komandas pirmą šio sezono laimėjimui. Priešininku bus Blue Angels komandos. Rezervinė žais 1:45, o pirmoji 3:30 val. po pietų.

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

MARIJOS ŠEŠKAUSKIENĖS IPEDINIŲ DĖMESIUI

Neseniai Baltimorėj mirė Marija Šeškauskienė, Amerikoje žinoma kaip Mary A. Sheskas, kuri paliko šiek tiek turto. Yra žinoma, kad New Yorko apylinkėj prieš kurį laiką gyveno jos giminačiai Pranas ir Aleksas Šeškauskai, taip pat žinomi kaip Frank ir Alec Sheskas.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N.Y. 10024.

Models

For Television, Fashion, Commercials, Shows, Advertising Beginners and Professionals

Apply This Week 1-5 P.M. (Suite 404)
225 West 57th St., N.Y.C.
212-586-3556

HOLIDAY INN'S TURF RESTAURANT

proudly presents for your dining pleasure

SUNDAY BRUNCH

every Sunday served from 10 a.m. to 2 p.m.

Adults \$3.95

Children under 12 — \$2.50

DINNER BUFFETS

Wednesday, Thursday and Friday 5 to 10 p.m.

Includes salad bar, Steamship Round of Beef

Seafoods, Dessert Table and much, much more

ALL YOU CAN EAT

FOR ONLY \$5.95

Entertainment

Featured every Friday and Saturday night

Located on Highway 36

West Long Branch, N.J.

Phone 201 229-0190

RITTER RELIABLE CONSTRUCTION
115 MARCY PLACE BRONX

CONSTRUCTION IS OUR BUSINESS NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL FINISHED BASEMENTS OUR SPECIALTY CALL 293-9108

100'S OF PUPS! PUPS! PUPS!
ALL POPULAR TYPES AVAILABLE FOR CHILDREN'S PETS, HOUSE PETS AND WATCH DOGS. FROM \$49.00. OPEN SATURDAY AND SUNDAY 10 TO 5 ONLY. J.P. O'NEILL PUPPY FARM, LOCATED ON U.S. HIGHWAY NO. 1 PRINCETON, N.J. (2 MILES SOUTH OF PRINCETON HOLIDAY INN)

MARIO'S
AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS, SHELL BAY ROAD MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

1977 — 1978 KELIONĖS Į LIETUVĄ
REZERVUOTI (CHARTER) SKRIDIMAI Į LIETUVĄ

Išvyksta iš New Yorko

Vasario 5, 12, 19 ir 26	\$669.00
Kovo 5	\$716.00
Kovo 12, 19 ir 26	\$746.00
Balandžio 2, 9, 16 ir 23	\$746.00

Išvyksta iš Pittsburgho

Balandžio 9 \$838.00

Kainon įskaitoma pilna kelionė Pan American lėktuvu, pirmos klasės viešbučiai ir grupės palydėjimas. Kelionė: 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuj 1 naktis Leningrade.

NAUJI METAI LIETUVOJ: gruodžio 26 — sausio 9 — \$1,120.00 — 6 pilnos dienos ir 5 naktys Vilniuj, 3 naktys Maskvoj, 3 naktys Budapeste ir 2 naktys Londone.

Dėl informacijų apie mūsų rezervuotas arba specialias grupines keliones kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, Mass. 02168

Telef. (617) 969-1190
arba
1-800-223-7898
(prašyti kalbėtis su "Pat")

PRISIMINTAS DR. JONAS BASANAVIČIUS

Rugsėjo 2, sekmadienį, Kultūros Židinio didžiojo salė buvo prisimintas ir pagerbtas dr. Jonas Basanavičius. Minėjimą rengė specialus komitetas. Inicijavos ėmėsi Tautinės Sąjungos 1-sis skyrius, įėjo dar keletas organizacijų. Pirmininkavo dr. Eugenijus Noakas.

Su nemažu pasivėlinimu akademią pradėjo Apolinaras Vėbeliūnas, paaiškindamas šventės prasmę. Tolimesnei programai vadovauti pakvietė Ireną Vėblaitienę. Ji vėl prisiminė dr. Basanavičiaus vaidmenį lietuvių tautiniame atgimime ir paskaitė iš Aušros pirmojo numerio jo parašytą įžangą.

Apie dr. Joną Basanavičių kalbėjo literatūros istorikas Pranas Naujokaitis. Kalbėjo kondensuotai, nesileisdamas į smulkmenas ir suminėdamas svarbiausius dr. Basanavičiaus darbus įvairiose srityse. Jo kalba užtruko 35 minutes. (Ji bus spausdinama Drabininke ištiesai).

Meninė dalis

Meninė daly pirmiausia girde jome pianistę Aldoną Kepalaitę, kuri paskambino keletą M. K. Čiurlionio preliudų.

Tada į sceną įžengė Genė Ugienskienė. Ji padainavo keturias dainas: Toli, toli — A. V. anagailio, Prisiminimas — G. Gudauskienės, Tykiai tykiai Nemunėlis teka — Br. Budriūno, Gamtoje — St. Gailevičiaus. Publikai plojant ir nenuleidžiant nuo scenos, bisui padainavo Budriūno — Tėviškėlė.

Akomponavo Aldona Kepalaitė.

Toliau Jonas Rūtenis paskaitė poemą "Aušros spinduliai", kur prisimenama dr. Basanavičiaus epocha.

Pabaigai pianistė Aldona Kepalaitė vėl grįžo į sceną ir pa-

skambino Kazio Viktoro Banaičio — Suteimų vizijos, kurios turėjo šias dalis: Laivelyje, Varpai, Lopšinė, Ryto belaukiant.

Kūrinys įspūdingas ir patrauklus.

Visom programos dalyvėms įteikta gėlių.

Reikia pasidžiaugti, kad visa programa buvo sudaryta iš lietuvių autorių. Programa skoninga ir įvairi. Ilgai neužtruko. Tiek pianistei, tiek solistei gal buvo lengviau atlikti kokio tarptautinio kompozitoriaus kūrinį, bet šiuo atveju suprasta dr. Jono Basanavičiaus tautinio atbudimo mintis, ir tie lietuviški kūriniai buvo savo aukštumoje.

Specialų portretą šiam minėjimui buvo sukūręs dail. Č. Janušas.

Užbaigiant programą, visiems padėkojo dr. E. Noakas ir pakvietė į žemutinę salę kavos. Gaila, kad žmonių atsilankė mažokai — tik 60. Nebuvo nei vadovaujančių veiksmų. (p.j.)

DAIL. ALFONSO DARGIO PARODA

Rochestery, N.Y., gyvena dail. Alfonsas Dargis, plačiai pasireiškęs kaip dailininkas grafikas bei tapytojas. Su savo kūriniais jis yra dalyvavęs daugely amerikiečių dailininkų parodų. Rochesterio visuomenei rengiamos jo parodos. Į lietuviškas kolonijas jis lankosi rečiau.

New Yorkan atvyksta pirmą kartą. Jo paroda bus spalio 15-16 mažojo Kultūros Židinio salė. Parodos rengėjos — LMK Federacijos New Yorko klubas, kuriam pirmininkauja Marija Žukauskienė. Bus išstatyta 40 darbų, kurie jau yra atvežti

Kultūros Židinio spalio 2 paminėta dr. Jono Basanavičiaus 50 metų mirties sukaktis. Nuotraukų rengėjai ir programos dalyviai. Iš k. dail. Č. Janušas, dr. E. Noakas, J. Rūtenis, I. Vėblaitienė, A. Kepalaitė, G. Ugienskienė, Pr. Naujokaitis, A. Balsys.

Nuotr. L. Tamošaitis

į New Yorką. Pats dailininkas atvyksta spalio 14 tiesiai į Kultūros Židinį.

Parodos iškilmingas atidarymas spalio 15, šeštadienį, 7:30 v.v. Atidaryme apie dailininko kūrybą kalbės Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Pats dailininkas dar parodys skaidrių iš savo kūrybos. Po atidarymo — vaišės.

Dail. Alfonsas Dargis yra žemaitis, kilęs iš Mažeikių apskrities. 1936 baigė Kauno Meno mokyklą, studijavo dekoraciją pas St. Ušinską ir Adomą Smetoną. Studijų gilinti išvyko į užsienį. 1936-1940 teatro dekoracijų meną studijavo Vienoje, Austrijoje. Baigęs tuoj pradėjo dirbti Vokietijos teatruose, dirbo Berlyne keliuose kituose miestuose.

Atvykęs su visais tremtiniais į Ameriką, apsigyveno Rochestery, N.Y. ir ten išvystė savo šakotą kūrybą. Jis dirba įvairiose technikos. Jis yra grafikas, tapytojas. Savo meno kelyje jo per ekspresionizmą. Ekspresionistinės jo yra lietuviškų vestuvių iliustracijos, išleistos 1946 Vokietijoje. Ten ieškota lietuviško primityvizmo idėjinės išraiškos. Atvykęs į Ameriką, plačiai išvystė grafiką, susikūrė kubistinį savo stilių. Iš jo nužengė dar toliau — į savitą surrealizmą, grynai į grafinių formų sprendimą.

Jo kūriniai pasižymi ryškiu spalvingumu ir forminiu ritmingumu. Ką jis atvežė į New Yorką, galėsime pamatyti tik į parodą atsilankę. (p.j.)

Muzikas Albinas Prižgintas koncertavo su vienu žymiausiu Amerikos "Blues" muziku Memphis Slim. Jis skambino pianu ir dainavo. Koncertai buvo Village Gate Bleeker St., New Yorke ir labdaros koncerte Ward's Island, N.Y. A. Prižgintas šį žymųjį muziką sutiko Parizijoje ir ten su juo susidraugavo.

Su šiuo Darbininko numeriu baigiam spausdinti rašytojo Jurgio Jankaus apsaką. Kitame Darbininko numery pradėsime spausdinti Petronėlės Draugelytės-Vosylienės kelionės įspūdžius, kaip ji 1938 iš Kauno važiojo į Sao Paulo. Kelionės įspūdžiai bus pailiustruoti nuotraukomis.

Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos gimimo 100 metų sukaktis minima spalio 23, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny. Apie rašytoją kalbės Salomėja Valiukienė iš New Haveno, Conn. Poetė Kotryna Griaitytė parengė vaizdų pyne iš rašytojos stambiausio veikalo — Sėneme dvare. Vaidinimą režisuoja dramos aktorius Vitalis Žukauskas.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes, kreipkitės į ANGELE KARNIENĘ Broker - Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Austra Puzinienė spalio gale atvyksta iš San Mateo, Calif., į New Yorką. Kasmet ji atkeliauja į New Yorką ir čia rūpinasi savo vyro dail. Povilo Puzino monografijos platinimu, aplanko savo draugus latvius bei lietuvius. Ji atsilankys ir pabaltiečių parodoje, kuri bus spalio 29-30 Kultūros Židiny.

Balfo direktorių suvažiavimas bus spalio 22 Kultūros Židinio mažojo salė.

Maironio lituanistinės mokyklos mokytojų tarybos posėdis buvo spalio 8, šeštadienį. Kalbėtasi einamais mokyklos reikalais, apie mokyklos vaidinimą, kuris numatomas sausio gale, apie Kalėdų eglutę, kuri šiemet bus rengiama pačioje mokykloje. Pasikalbėta ir apie naują sistemą, kuri veikia keliuose skyriuose, kur mokiniai suskirstyti pagal jų pažangumą.

L. R. Katalikų Federacija lapkričio 20 Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje 11 val. ruošia pamaldas Kristaus Karaliaus šventės progą. Po jų parapijos salė bus akademija, kur bus prisiminta ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Drauge bus ir Federacijos seimelis. Akademija sujungiama su kavute.

Vytautui Eidukevičiui mirus, vietoj gėlių Kultūros Židiniui 30 dol. aukojo Eidukevičių ir Jasaičių šeimos.

Liet. Kunigų Vienybė ruošia išleisti naują giesmyną, pritaikytą bendram giedojimui. Giesmyną rengia kun. L. Budreckas, pasitardamas su komisija, kurią sudaro kun. J. Pakalniškis, kun. K. Pugetvičius, kun. St. Raila, kun. A. Račkauskas, muzikai V. Mamaitis, A. Prižgintas, V. Kerbelis, J. Stankūnas ir kiti. Komisijos pirmas posėdis buvo spalio 5 Religinės Šalpos įstajogoj. Kitas posėdis šaukiamas spalio 27 taip pat Religinės Šalpos įstajogoj.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

PASITARIMAS VAIŽGANTO KULTŪROS KLUBO REIKALAIS

Vaižganto Kultūros Klubu bičiulių susirinkimas buvo rugsėjo 30, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio kavinėje. Atsilankė 12 žmonių. Jonas Rūtenis, einęs pirmininko pareigas, pasisakė, ko sušauktas šis pasitarimas. Pirmininkauti pakvietė Vincą Rastenį.

Pradžioje buvo pasisakyta dėl klubo veiklos. Klubas tegali surengti 3 popietes per metus, nes New Yorke lietuviška kultūrinė veikla yra labai gyva. Viena tokia popietė numatoma gruodžio mėn., o kitos dvi — kovo ir gegužės mėnesiais.

Susirinkę pasiūlė, kokias temas būtų galima svarstyti tokiose popietėse. Dėl jų buvo pasisakyta ir sudarytas temų sąrašas.

Kalbėta ir apie klubo pajamas. Pajamos apskritai yra mažos. Dažnai išlaidos yra didesnės negu pajamos, taip klubas turi verstis su nuostoliais, naudodamas ankstesnes santaupas. Pasisakyta, kad prie įėjimo reikia prašyti 3 dol. aukos.

V. Rasteniui pasiūlius, ateinančių metų sezonui — trim popietėm — pirmininku išrinktas Jonas Rūtenis.

Susirinkimą pabaigus, buvo kavutė, kurią paruošė Renata Alinskienė. Prie kavutės buvo pakviestas ir Tautos Fondas, kuris posėdžiavo gretimam kambariui.

Vaižganto Kultūros Klubu popietė bus gruodžio 11.

NY Jaunimo Sąjungos margi žygio marškinukai Įsigykite marškinukus, kurie primins mūsų žygį į Washingtoną rugsėjo 24.

Dailas marškinukai su žygio ženkleliu tik 5 dol. Dydziai: S., M., L., XL. Kreiptis į Marytę Matulaitytę, tel. (212) 849-0099; arba į Rasą Milukaitę — tel. (516) 681-6172. Pinigus iki spalio 24 siųsti: R. Milukas, 111 Grohman Lane, Plainview, N.Y. 11803.

BOSTON ŽINIOS

Kultūriniai subatvakariai spalio 1 šio sezono pirmą vakarą paskyrė prof. Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" pirmam tomui. Vakara atidarė pirm. inž. Edmundas Cibas. Vakarui vadovavęs Stasys Santvaras pristatė prof. Čepėną ir paryškino jo darbus. Mykolas Drunga kalbėjo apie naują veiklą. Pats autorius kalbėjo apie tokios istorijos reikalingumą. Jam rūpėjo duoti istoriją apie tuos laikus, kaip apie Lietuvos padalinimus, sukilimus, kovą prieš carą, liaudies švietėjus ir pan. Dr. Jurgis Gimbutas, Lituanistikos Instituto pirmininkas, užsiminė apie instituto ruošiamą istoriją, kuriai jau surinktas istorikų kolektyvas. Pirm. Cibas pranešė, kad subatvakarių valdyba ir šiais metais lieka ta pati: pirm. E. Cibas, nariai — Vileniškienė, Norkūnienė, A. Griauzdė, L. Lendraitis ir J. Bakšys.

LAISVĖS VARPAS
Sėkm. 11-12 val.
WEL, 1430 KC.
P. Viščiūnas
173 Arthur St.
Brookton, Mass. 02402
Telef. 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR, 1360 bangos sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. Veda Steponas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489. Parduodamas Darbininkas, didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

VIENINGAI Ruoškimės DAINŲ ŠVENTE!

Brooklyno Apreiškimo parapijos vargonininkas Viktoras Ralys ir New Yorko Sutartinės choro vadovė Jūratė Vėblaitytė kviečia visus apylinkės dainininkus ir chorų ruoštis dainų šventei talkos būdu.

Kadangi šventės repertuare yra net 20 dainų ir jos pritaikytos didesniems chorams, tad yra praktiškiau ir efektingiau visus šios apylinkės dainininkus sujungti į vieną vienetą. Tuo būdu bus pasiektas pilnesnis sąskambis, darnesnis dainavimas ir, sverbiausia, vieningas tikslas — dalyvauti dainų šventėje.

Bendros repetitijos vyks du kartus per mėnesį, t.y. kiekvieno mėnesio pirmą ir trečią antradienį. Repetitijos pradedamos spalio 4 Kultūros Židiny, 341 Highland Blvd., Brooklyne; jos vyks vakarais, nuo 7 val. 30 min. iki 9 val. 30 min. Choram akomponuos Dalia Sakaitė.

Dainininkai, kurie planuoja dalyvauti dainų šventėje Toronte, Kanadoje, 1978 liepos 2, kviečiami atvykti į repetitijas. Šia proga kviečiami visi dainininkai (įvairių chorų nariai, studentai, moksleiviai ir geros valios bei gerų plaučių piliečiai).

Viktoras Ralys
Jūratė Vėblaitytė

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities. The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsilimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.

Mūsų mielajai

A.A. PAJAUTAI IVAŠAUSKIENEI

mirus, jos vyrui Jonui, dukrai Jolantai, sūnui Arvydui, motinai Br. Januškevičienei ir kitiem giminėm gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Marija, Leonas, Rūta Noreikos
Jonas Bortkevičius ir
A. Bortkevičienė

A.A. PAJAUTAI IVAŠAUSKIENEI

mirus, motinai, vyrui, dukrai ir sūnui nuoširdžią užuojautą reiškia

Janina Škėmienė,
Irena ir Antanas Mačioniai,
Marija ir Leonas Virbickai,
Aldona ir Kazys Krulikai

St. Petersburg, Fla.

A.A. PAJAUTAI IVAŠAUSKIENEI

mirus, jos vyrui Jonui, dukrai, sūnui, broliui Algirdui Joniui bei jų šeimom ir kitiem artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Ona ir Petras Laniai

A.A. PAJAUTAI IVAŠAUSKIENEI

mirus, vyrą Joną, dukrą Jolantą su vyru, sūnų Arvydą ir motiną Bronę Januškevičienę gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdimė.

Antanas ir Rima Gudaičiai
su šeima

A.A. PAJAUTAI IVAŠAUSKIENEI

mirus, didžiojo skausmo valandoje reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą jos vyrui Jonui, dukrai Jolantai, sūnui Arvydui ir motinai p. Januškevičienei.

Sofija ir Stasys Vaškiai

DARBININKAS

NEW YORKER

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas ... (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny — spalio 16, sekmadienį, 12 val. New Yorko ir apylinkės jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Ši savaitgalį Kultūros Židiny bus: šeštadienį — dail. Alfonso Dargio kūrinių parodos atidarymas mažojo salėje, sekmadienį — jaunimo mišios 12 val. didžiojo salėje, Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, kunigystės 25 metų minėjimas 6 v.v. didžiojo salėje.

N. Y. žuvautojų ir medžiotojų klubas Aras ruošia bendrą žuvavimo iškylą spalio 15, šeštadienį. Išplaukiama iš Freeport, L.I., Star Stream Nr. 2 laivu. Kaina 14 dol. asmeniui. Visi nariai ir norintieji žuvauti kviečiami rinktis 6 val. ryto prie laivo. Išplaukiama 6:30, grįžtama 4 val. popiet.

Pabaltiečių akademikų balius vyksta spalio 15 armėnų salėje Manhattan.

Sutartinė, jaunimo ansamblis, dalyvauja Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, 25 metų kunigystės sukakties minėjimo pokyly ir atliks to pokylio meninę programą. Pokylis bus spalio 16, sekmadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio didžiojo salėje. Ansambliui vadovauja muzikė Jūratė Veblaitytė-Litchfield.

Rimas Klivečka, buvęs Lietuvos Atleto Klubu futbolininkas, vėliau CCNY vyriausias futbolo treneris, dabar yra paskirtas New Yorko Cosmos vyriausio trenerio padėjėju. Tai gražus laimėjimas, kai lietuvis tapo Amerikos futbolo čempionų treneriu.

Pranas Naujokaitis spalio 15 vyksta į Chicagą, kur bus jo Lietuvių literatūros istorijos, 4 tomų veikalo, pristatymas. Drauge bus prisiminti ir Tretieji Vainikai, poezijos antologija, kurią suredagavo Pr. Naujokaitis.

Šv. Valanda Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje rengiama spalio 15, šeštadienį, 7:30 v.v. Bus meldžiamasi už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią. Pamaldom vadovaus kun. J. Pakalniškis. Kviečiami visi dalyvauti.

Gintarėlių darželis priima vaikučius nuo dvejų su puse metų amžiaus. Kaip ir praeitais metais, jaunučiai linksmai praleidžia laiką, pabendrauja su kitais. Kviečiame savo mažuosius leisti į šį Gintarėlių darželį. Renskas šeštadienio rytais Kultūros Židiny. Jei po kurio laiko atsirastų kliūčių susirinkti šeštadieniais, darželis bus perkeltas į ketvirtadienio rytą.

Ieškoma mokytoja, kuri galėtų vadovauti Gintarėlių darželio susibūrimam. Naujai išrinkta Gintarėlių darželio pirmininkė yra Genė Ramanauskienė. Ji prašo paskambinti ir pasitarti, kaip geriau išlaikyti gražią Gintarėlių darželio veiklą. Jos telefonas — 847-3492. Darželio išlaidos padengiamos tėvų.

Lietuvių Atletų Klubas rugsėjo 30 išleido savo biuletenio pirmą numerį. Keturiuose biuletenio puslapiuose išspausdinta daug sportinių žinių, liečiančių vietos sporto veiklą.

Albina ir Jonas Brazauskai, Waterbury, Conn., aukoja 20 dol. Kultūros Židiniui a.a. Onai Zaranauskienei atminti. Nuoširdus ačiū.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, Leonia, N.J., su New Jersey gydytojų grupe išvykę į studijinę kelionę po Juodąją jūrą, atsiuntė Darbininkui sveikinimus iš Jaltos.

A. a. Pajautai Ivašauskienei įamžinti Kultūros Židiniui aukoj: po 40 dol. — E. & Y. Kaminskai, Danutė ir Liutaveras Siemaškai ir Gražina; po 35 dol. — Jadvyga ir Antanas Vytuviai, Elvyra ir Algis Ošlapai; 30 dol. — Sofija ir Edvardas Skobeikai; po 25 dol. — V. ir J. Šileikiai; LMK New Yorko Klubas; Janė ir Kęstutis Kiaunės; dr. Regina ir Kazimieras Čiurliai, J. ir A. Snieskai; po 20 dol. — Irena ir Jonas Vilgaliai, M. ir D. Petrikai, D. ir S. Biručiai, J. ir D. Biručiai, A. ir Z. Ratai, M. ir V. Vygantai; po 15 dol. — D. ir A. Šilbajoriai, Ina ir Pranas Gvildžiai; B. ir Č. Ašbergai; po 10 dol. — Viktorija Galinienė, Vladas ir Irena Kiliai, M. ir P. Paliai, V. Steponis, A. ir S. Dimai, K. ir E. Vainiai, V. ir J. Rūteniai, Birutė ir Vitas Labučiai; po 5 dol. — T. Penikienė, Kazys Milukas.

Velionės šeimai reiškiamu nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką ačiū.

L. Šaulių S-gos New Yorko skyrius per savo sekretorių K. Bačauską prisiuntė 20 dol. auką Darbininkui paremti. Nuoširdus ačiū.

Pranešam klientam, kad jau laikas siųsti siuntinius savo giminėm okupuotoj Lietuvoj, kad galėtų gauti dar prieš Kalėdas. Siuntinių reikalais kreiptis: DO-VANA, 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 296-5250, namų 296-5359.

Julius Veblaitis, pakviestas Vakarų Vokietijos konsulato New Yorke, vokiečių švietimo darbuotojam padarė pranešimą Goethės vardo institute, Fifth Avenue (tai stambus Vokietijos kultūros centras Amerikoje). Konsulato kvietiniai klausytojai sudarė 50 žmonių auditoriją. Tai asmenys, dirbą įvairiose New Jersey, New Yorko ir Pensilvanijos mokyklose. Dalyvavo ir keturi pedagogai iš Vakarų Vokietijos. Dalyviai aktyviai domėjosi kalbėtojo iškeltomis mintimis. Julius Veblaitis, gavęs Vokietijos švietimo ministerijos stipendiją, šią vasarą dalyvavo germanistikos dėstymo ir metodikos seminaruose, kurie vyko Theodor Heuss akademijoje Gummersbache, prie Koelno.

Dail. Česlovas Janušas dekoruoja salę ir sceną Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, kunigystės 25 metų sukakties minėjimui, kuris bus spalio 16, sekmadienį, Kultūros Židiny.

Putname spalio 30 įvyks Nek. Pr. Marijos seserų rėmėjų sąskrydis su kun. prof. St. Ylos pasikaita apie Dievo Tarną arkivyskupą J. Matulaitį. Drauge įvyks ir solistės Ginos Čapkauskienės koncertas.

Vytautas Čekavičius, 53 metų, ištiktas širdies priepuolio, mirė spalio 1, šeštadienį, 4 val. popiet Saratoga Springs, N.Y. Laidoti buvo parvežtas į New Yorką, buvo pašarvotas Port Jefferson, L.I., kur anksčiau gyveno. Palaidotas spalio 5 Pinelawn kapinėse (šalia St. Charles kapinių), kur yra palaidotas jo tėvas. Liko jo žmona Rita, motina Stefanija Čekavičienė, dėdė kun. Juozas Čekavičius, tetos A. Eidukevičienė ir Ona Šeputienė, pusseserė Ina Jasutienė su šeima ir teta, dėdė bei kiti giminės Lietuvoj.

N.Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos susirinkimas šaukiamas spalio 16, sekmadienį, 2 val. popiet Kultūros Židinio posėdžio menėj. Visi sąjungos nariai kviečiami dalyvauti.

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje spalio 23, sekmadienį, 10 val. rengiamas religinis koncertas mišių metu. Smuikais groja Daniel Skabeikis iš Maspetho ir Ellen Grigaliūnas iš Bayonnės. Vargonais groja Philip Skabeikis. Po pamaldų bus dedikuojama parapijos salė. Ji pavadinama ilgamečio šios parapijos klebono kun. Jurgio Gurinsko vardu. Po to — pietūs. Koncertą ir pietus organizuoja Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskritis, norėdama paremti parapiją. Visi kviečiami. Auka pietum — 10 dol.

Vytautas Česnavičius, Darbininko ir kitos lietuviškos spaudos bei lietuviškų reikalų rėmėjas, rugsėjo 29 savo šeimos narių ir giminių buvo pagerbtas jo 75 metų amžiaus proga.

Pirmoji pabaltiečių meno paroda New Yorke rengiama spalio 29-30 Kultūros Židiny. Abiejose salėse bus išstatyta 90 tapybos, grafikos ir skulptūros darbų. Lankymo valandos šešt. nuo 1 iki 10 val. vak., sekmad. nuo 12 iki 7 val. vak. Atidarymas šešt., spalio 29, 7 v.v. Parodą rengia neseniai susikūrusi pabaltiečių meno draugija "Baltia".

Filmą apie Simą Kudirką, kaip pranešė Laisvės Žiburio radijas, matė būrelis lietuvių. Filmą skirtas televizijai, bet prieš tai dar bus rodomas ir kurioj kino salėj New Yorko lietuviams.

Mario Cuomo, New Yorko valstijos sekretorius, dalyvaus Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, sukaktuvinėse mišiose ir bankete šį sekmadienį Kultūros Židiny.

Kas turėtų atliekamų vartotų drabužių, gali atvežti į Darbininko adm., 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Informacijai tel. 827-1351.

New Yorko lietuvių moterų organizacijų jungtinis komitetas š. m. spalio 23, sekmadienį, 4 val. popiet, Kultūros Židiny ruošia

DVIEJŲ SUKAKČIŲ MINĖJIMĄ

70 METŲ SUKAKTIS NUO PIRMOJO LIET. MOTERŲ SUVAŽIAVIMO KAUNE 1907

Kalba **MARIJA LUŠIENĖ**

MARIJOS PEČKAUSKAITĖS — ŠATRIJOS RAGANOS 100 METŲ GIMIMO SUKAKTIS
 Kalba **SALĖ NASVYTYTĖ-VALIUKIENĖ**

Meninė dalis: vaizdų pynė iš apysakos "SENAME DVARE", kurią paruošė rašytoja **KOTRYNA GRIGAITYTĖ-GRAUDIENĖ**, režisavo aktorius **VITALIS ŽUKAUSKAS**

Vėliau pasivažišinimas

Auka — 3 dol.

Rengėjos nuoširdžiai kviečia visus!

LAISVĖS ŽIBURIO RADIO KONCERTAS — BALIUS

ŠEŠTADIENĮ, SPALIO 22, KULTŪROS ŽIDINYJE, 341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y. PRADŽIA 7 VAL. VAK. PUNKTUALIAI

PROGRAMOJ

BARRY FARBER radijo asmenybė, kandidatas į N.Y. miesto burmistro postą.

Akt. **VITALIS ŽUKAUSKAS**

Tautinių šokių grupė "Tryptinis", vad. **JADVYGA MATULAITIENĖ**

Solistė **ANGELĖ KIAUŠAITĖ**

Pianistė **FRANCES KAVALIAUSKAITE**

Linksmieji broliai su paskutinėm aktualijom iš mūsų visuomeninio, politinio, kultūrinio ir šeimyninio gyvenimo Po programos balius visose KŽ salėse Šokiama gros Belle Terre orkestras, vad. **VIKTORAS RALYS**

Po programos norintiems turėti stalus galima užsakyti iš anksto pas **BIRUTĘ LABUTIENĖ** VI 7-5550 Įėjimo auka 6 dol. Jaunimui ir studentam 4 dol.

Bilietus galima įsigyti iš anksto pas platintojus:

NEW YORKE

M. Šalinskienė (Shalins Funeral Home) 296-2244

J. Andriušis (Haven Realty) VI 7-4477

V. ir B. Labutis VI 7-5550

A. Diržys TA 7-8789

S. Kačinskienė HY 7-5340

G. Kudirkienė 220-3256

Ž. Juriene 441-7831

VI. Vasikauskas VI 7-1286

E. Kezienė 296-0798

Kelionių agentūra "Vytis" 769-3300

NEW JERSEY

B. Macijauskienė 892-6415

V. Mamaitis 351-9057

A. Rugs 525-3340

Bilietus galima užsakyti ir paštu, prisiunčiant \$6.00 už bilietą Lithuanian Radio Club, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364. Telef. (212) 229-9134

Visus atsilankyti kviečia LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

DAIL. ALFONSO DARGIO KŪRINIŲ PARODA

spalio 15-16
Kultūros Židiny

Paroda lankoma:
šeštadienį nuo 12 val. iki 9 v.v.
sekmadienį nuo 12 val. iki 6 v.v.

Iškilmingas parodos atidarymas šeštadienį 6:30 v.v. Dailininko kūrybą apibūdins TĖV. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM. Po atidarymo — kavutė.

Visi kviečiami!

LMK Federacijos N.Y. Klubas

T. PAULIAUS BALTAKIO, OFM, 25 METŲ KUNIGYSTĖS MINĖJIMAS

įvyks spalio 16, sekmadienį.

JAUNIMO PAMALDOS KULTŪROS ŽIDINY 12 VAL.

AKADEMINĖ DALIS IR POKYLIS — Kultūros Židiny — 6 v.v.

BILJETUS PLATINA: Vincas Padvarietis — 847-5619, 849-0670, Apolonija Radzivanienė — 441-9720, Rasa Milukaitė — (516) 681-6172, Stasys Prapuolenis — (203) 762-2981, Kazimieras Vainius — 894-6091, Bronius ir Stasė Bobeliai — 647-6637.

Įėjimas — 12 dol., moksleiviams — 6 dol.

Minėjimą rengia L.B. New Yorko apygardos valdybos sudarytas komitetas

PIRMOJI

PABALTIEČIŲ MENO PARODA

New Yorke

įvyks spalio 29-30, šeštadienį ir sekmadienį,
Kultūros Židinyje

Valandos: šeštadienį 1-10 val. vak.
sekmadienį 12-7 val. vak.

Atidarymas ir atgaiva — spalio 29, šešt., 7 val. vak.

Prie įėjimo aukojama

Rengia **BALTIA**

Pabaltiečių Meno Draugija

APREIŠKIMO PARAPIJA PAGERBS ILGAMEČIUS PARAPIEČIUS IR VYRESNIUOSIUS PILIEČIUS

METINIS BALIUS IR ŠOKIAI

1977 SPALIO 30, SEKMADIENĮ, PARAPIJOS BAŽNYČIOJ IR SALĖSE, 70 HAVEMEYER ST., BROOKLYN, N.Y.

PROGRAMA

11 VAL. KONCELEBRACINĖS MIŠIOS — PADĖKA DIEVUI UŽ PALAIMĄ.
PAMOKSLA SAKYS KUN. DR. VIKTORAS GIDŽIŪNAS, OFM.
VIEŠAS PATEPIMO SAKRAMENTO SUTEIKIMAS LIGONIAM IR SENELIAM MIŠIŲ METU.
GIEDOS PARAPIJOS CHORAS, VAD. VIKTORO RALIO.
GROS KONCERTINIS ORKESTRAS.
12:30 VAL. POPIET VYRESNIŲJŲ ATŽYMĖJIMO PROGRAMA, IŠKILŲ PIETŲ.
3 VAL. POPIET ŠOKIAI IR ŽAIDIMAI.
GROS BELLE TERRE ORKESTRAS, BENDRAS POBŪVIS IR LAIMĖJIMŲ TRAUKIMAS ŽEMUTINĖJ SALĖJ.

AUKA \$10.00 ASMENIUI. BILJETUS PRAŠOMA ĮSIGYTI IŠ ANKSTO. STALAI 10-ČIAI ASMENŲ REZERVUOJAMI IŠ ANKSTO KLEBONIJŲ IR PAS RENGĖJUS.

RENGIMO KOMITETAS